L. VI., št. 6 („Jutro“ XIII., št. 32 a) Ljubljana, ponedeljek 8. februarja 1932 Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: pri kolodvoru št. 190
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja vsak ponedeljek zjutraj. — Naroča se posebej in velja po pošti prejemana 4 Din, po raznašalcih dostavljena 5 Din mesečno.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Požar v ostrešju bolnice v Brežicah

Ogenj je razsajal v noči na nedeljo v srednjem traktu — Človeških žrtev ni bilo, škode pa je nad 200.000 Din

Brežice, 7. februarja.

Lepo banovinsko bolnico v Brežicah, ki je bila šele pred nekaj leti preurejena in modernizirana, je v noči od sobote na nedeljo skoro uničila huda katastrofa. Na podstrešju je namreč kmalu po 10. zvečer izbruhnil požar, ki se je hitro širil in samo srečnemu naključju je pripisati, da bolnica ni vsa postala žrtev divjega elementa.

Bilo je okrog pol 11., ko je šla mimo bolnice zasebnica gospa Predaničeva. Nenadoma je opazila, da je streha bolniškega poslopja v plamenih. Pohitela je v bolnico in avizirala pomožno osobje. Iz bolnice je tekla naravnost v Narodni dom, kjer se je ravno vršila predstava v korist gasilcev — igrali so »Šarlejevo tetko«. Narodni dom je bil nabito poln, ko je med občinstvo udarila kakor bomba vest:

»Bolnica gori!«

Za hip so bili ljudje kakor okameneli, nato je pa vse drvelo proti izhodu. V hudi gneči bi bilo kmalu več ljudi pohojenih. Od Narodnega doma so ljudje drveli naravnost k bolnici. Gasilci, ki so bili skoraj korporativno zbrani v Narodnem domu, pa so bliskoma ubrali pot v bližnji gasilski dom, se opremili in že čez nekaj minut pozneje je odrdrala motorna brizgalna na kraj požara.

Poplah v bolnici.

Ko se je po bolnici raznesla vest, da poslopje gori in da je streha že v plamenih, je seveda nastalo v zavodu silno razburjenje, nekateri bolniki so v paničnem strahu bežali iz poslopja, drugi so begali kakor iz uma sem ter tja, tretji zopet, ki so zaradi hude bolezni prikovani na bolniško posteljo, so obupno vili roke in vpili na pomoč. Pomožno bolniško osobje je seveda takoj začelo z reševalno akcijo, prihiteli so pa tudi že ljudje, ki so neutegoma začeli z reševanjem bolnikov iz gorečega poslopja. Na nosilnicah ali na ponjavah so prenesli vse bolnike v sosednjo upravno poslopje, kjer je bilo več sob praznih, in jih tam namestili. Rešili in prenesli so vse bolnike, tako da požar razen poškodb dveh ali treh gasilcev, ki so se pri gašenju ponesrečili, ni zahteval

nobenih človeških žrtev.

Prav hitro potem, ko so brežiški gasilci stopili v akcijo z motorno brizgalno, so prispeli na pomoč tudi gasilci iz Krškega z motorno brizgalno, nadalje iz Zakota, Mostec, Bukovnika in Dolenje vasi z ročnimi brizgalnami. Združeni gasilci so se takoj smotreno razporedili pri reševanju in gašenju. Vdrli so v poslopje ter pomagali prenašati bolnike. Iz drugega nadstropja, ki ga je požar že ogražal, so pa začeli skozi okna metati na cesto posteljnino in razne predmete. Že čez nekaj minut je bilo vse drugo nadstropje izpraznjeno. Medtem so od zunaj tudi že prislonili lestve ter napeljali cevi na poslopje. Na podstrešje skozi notranjost poslopja namreč ni bilo mogoče vdreti, ker so gorele stopnjice v srednjem traktu.

Gasilci so najprej črpali vodo iz vodnjaka za hišo, ki je bil seveda kmalu izčrpan, nato so pa napeljali cevi k hidrantu. Toda hidranti so bili zamrzli in so gasilci morali čakati, da se odtajajo. Medtem se je ogenj naglo širil in grozil, da preide s srednjega trakta tudi na oba stranska. Gasilci iz Brežic in iz Mostec so pa takoj, ko so začeli delovati hidranti, koncentrirali močne curke v goreči trakt in

preprečili, da se ogenj ni razširil.

Gašenje je bilo zelo težavno, ker je vladal mraz, poleg tega je imel pa ogenj silno moč, ker je našel na podstrešju v slami in pa slanini, ki se je tam sušila, dovolj goriva.

Na kraj požara so seveda takoj prispeli tudi brežiški orožniki, ki so zastražili prostor, saj se je pred bolnico zbrala ogromna množica ljudi. Mnogi so prihiteli od daleč, kajti ognjeni zublji, ki so lizali ostrešje, so bili vidni več kilometrov naokrog in so demonično razsvetljevali okolico. Kmalu je bil na mestu tudi župan Zupan, nadalje sreska načelnika dr. Gregorin in dr. Maršič, primarij dr. Cholewa, ki se je baš pripeljal iz Zagreba. Tako primarij kakor tudi zdravniki in vsi uslužbenci bolnišnice so požrtvovalno sodelovali pri reševanju.

Ob 3. zjutraj se je gasilcem posrečilo požar omejiti. Med nekaterimi ponesrečenimi gasilci je zlasti hudo poškodovan čevljar Kostanjšek iz vasi Dole, ki mu je s strehe padla težka opeka na čelado, baš ko je pristavljal lestev k zidu. Dobil je

pretres možganov

in je nezavesten obležal. Prenesli so ga takoj v ambulanco, kjer so mu zdravniki nudili potrebno pomoč. Danes je že izven nevarnosti. Drugi ponesrečenec je bil mehanik Miha Radanović, samostojen mojster iz Brežic, več gasilcev se je pa obrezalo ob razbitih šipah. Vse so zdravniki takoj obvezali.

Na pogorišču je tlelo še do 8. zjutraj.

Ogenj je uničil podstrešje s streho srednjega trakta,

kjer se je nahajalo tudi skladišče obvez, raznih medikamentov in steklenic, ki je bilo seveda uničeno. Poleg tega je zgorelo okrog 500 kg slanine, sušeče se na podstrešju. Prava sreča je pa bila, da se je gasilcem posrečilo obvarovati požara sobo, kjer so bile nakopičene velike množine perila in oblek. Tam so že gorela vrata, toda gasilci so plamen odvrnili in udušili. Vse podstrešje je popolnoma uničeno in razdejano, velika je pa škoda tudi v traktu celega srednjega poslopja. Voda je namreč s strehe vdirala v notranjost, popolnoma so premočeni stropi, odpadel je ves omet, uničena je elektrika itd. Koliko znaša škoda, še ni znano, gotovo pa je, da

nad 200.000 Din.

K sreči je bolnica zavarovana pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani za večji znesek, tako da bo vsa škoda krita.

Davi sta se pripeljala iz Ljubljane oba šefa oddelka za narodno zdravstvo pri banski upravi, dr. Mayer in dr. Dolšak, ter si ogledala položaj. Od sprednje strani je bolnica nepoškodovana, pač pa je opažati od zunaj, da je znatno trpela streha v sredi in pa srednji trakt poslopja na dvoriščni strani, kjer so vse stene omočene, vse šipe razbite, po tleh pa so razmetani ožgani tramovi, razbita opeka itd.

Gasilci so požrtvovalno delali vso noč in zaslužijo vse priznanje. Če bi prispeli samo malo kasneje na lice mesta, bi bila katastrofa neizogibna in gotovo bi bila vsa bolnica postala žrtev plamenov. Danes se je pred bolnico zbiralo mnogo ljudstva, ki je prihitelo iz raznih krajev, kajti daleč naokrog so se v teku noči in danes dopoldne širile alarmantne in seveda skraino pretirane vesti, da je bolnica popolnoma zgorela.

Druga nadstropje v bolnici so morali izprazniti, ker voda pronica skozi strop. Bolniki, ki so jih snoči prenesli v sosednje poslopje, so se lahko danes že vrnili v zavod, kjer so jih nastanili v pritličnih prostorih. Nekaj bolnikov je moralo domov, ker ni dovolj prostora. Razburjenje, ki je ponoči in še tudi zjutraj vladalo v Brežicah, se je opoldne že čisto poleglo, pa tudi bolniki so se popolnoma pomirili. Kaj in kakšen je bil vzrok nastanka požara, bo po natančnem poizvedovanju skušala ugotoviti komisija.

Nemško-litovski spor zaradi Klajpede

Odstavitev nemškega deželnega predsednika v Klajpedi zaradi nedovoljenih zvez z inozemstvom

Königsberg, 7. febr. d. Nemškega deželnega predsednika avtonomnega klajpedskega ozemlja, Böttcherja, je včeraj odstavil litovski guverner Merkys zaradi prekršitve klajpedskega statuta. Böttcherja sta odvedla dva litovska oficirja z avtomobilom v neznano smer in je baje interniran v neki litovski vojašnici. Guverner Merkys se je šele včeraj vrnil iz Kovna ter je po aretaciji Böttcherja došel v pokrajinski direktorij in pozval enega izmed pokrajinskih direktorjev, naj prevzame vodstvo upravnih poslov. Ker tega ni hotel storiti, je imenoval velikolitovski deželni svet. Pisarno deželnega predsednika Böttcherja so zapečatili in nad telefonom uvedli cenzuro. Guverner Merkys je izjavil, da je izvršil svoje ukrepe na odredbo vlade v Kovnu.

Kovno, 7. febr. d. Litovska brzojavna agentura javlja: Ker je litovska vlada ugotovila, da je predsednik direktorija v Klajpedi Böttcher odpotoval v neko inozemsko glavno mesto, da bi se tamkaj pogajal brez vednosti osrednje vlade, ga je guverner v Klajpedi včeraj odstavil ter ponudil članu večinske stranke deželnega zbora Zygavdasu misijo, da sestavi nov direktorij. Ker je ta predlog odklonil je bil poverjen poslevodeči član direktorija Toliusis z vodstvom tekočih poslov. Ker se je prejšnji predsednik Böttcher upri svoji odstavitvi, je bil odstranjen s svojega funkcijskega mesta.

Berlin, 7. febr. d. Dogodki v Klajpedi so imeli že včeraj za posledico diplomatske korake Nemčije. Podlago klajpedsko-litovskim odnošajem tvori klajpedski statut, ki so ga podpisale Anglija, Francija, Italija in Japonska. Ker se merodajni zastopniki držav, ki so podpisale ta statut, nahajajo v Ženevi, so bili nemški diplomatski protesti izvršeni temkaj.

SMUČARSKO DRŽAVNO PRVENSTVO OSTANE DOMA

Včeraj so bile v Kranjski gori zaključene tekme za državno prvenstvo v smučanju — Državni prvak v kombiniranem smučanju za l. 1932. je Albin Jakopič, član smučarskega kluba Dovje-Mojstrana s 402.8 točke pred Bogom Šramlom in Herbertom Leupoldom — Na mednarodni skakalni tekmi je zmagal Čehoslovak Vrana pred Lukešem in Šramlom — Rekorden obisk

Kranjska gora, 7. febr.

Drugi dan smučarskih tekem za prvenstvo države je bil posvečen skokom, in sicer dopoldne za konkurenco, popoldne pa za propagando. Ta disciplina smučarstva je zadnja leta pri nas že toliko popularizirana, da je vsaka njena prireditev privlačna za najširšo množico. Prireditelji pa so bili kljub temu glede današnjega obiska z ozirom na veliko oddaljenost od Ljubljane, in prav za prav preskromno reklamo precej skeptični. Tudi dotok s sinočnjimi večernimi vlaki ni bil tako močan, da bi se dalo sklepati na kakšno presenečenje zgodnjega jutranjega vlaka. Toda to pot je bilo drugače! Ljubljana je prekosila samo sebe in poslala v Kranjsko goro že s prvim vlakom do 700 smučarjev in prijateljev zimskega sporta. Tudi drugi redni vlak — ki prihaja žal že preveč pozno — je pripeljal nove množice »dilcarjev«, tako da je doživela Kranjska gora danes

rekordni obisk v tej sezoni

Ta obisk ni samo razveseljiv s tujskoprometnih, torej važnih gospodarskih ozirov, temveč v nič manjši meri s sportno-propagandne strani. Pionirji zimskega sporta lahko danes z zadoščenjem in ponosom zro na sadove večletnega truda, da bi naši mladini, pa tudi ostalim, odprli pot v naravo in jih tudi v zimskem času poslali v naročje prirode, odkoder izvira naše zdravje, naša volja ter veselje do življenja. V današnjih težkih časih je ta opora še prav posebno dragocena!

Izredni smučarski vlak

Ko tako z veseljem motrimo pestro sliko ob prihodu posebnega vlaka in vidimo med to razigrano množico obojega spola in vseh starosti samo veselje in zadovoljstvo, se nam nehote vsiljuje vprašanje, zakaj bi to ne moglo biti vsako nedeljo tako. Ovire gotovo niso nepremostljive in železniška uprava bi storila neprecenljivo uslugo domačinom in izletnikom — ne nazadnje tudi sebi — če bi našla možnost, da bi ta izredni smučarski vlak, ali poletni turistovski ostal uveden sploh v vsej sezoni. Morda bi frekvenca vedno ne dosegala današnje, toda gotovo bi — po ogromnih množicah, ki danes hite v zimsko naravo — ne bila prešibka, pomenila pa bi velik korak v razvoju našega smučarstva in posredno tudi tujskega prometa.

Otvoritev skakalnih tekem

je bila določena na 10. uro. Skakalnica je svečano ozaljšana; z droga vihra državna trobojnica, nad iztekom plapolajo majhne zastavice vseh udeleženih držav. Sodniški zbor je na mestu; na tribuni sodniki gg. Zadak (ČSR), Gorec in Kveder, starter, merilci itd. Zaradi precejšnjega mraza (zjutraj je živo srebro kazalo 14° pod ničlo) je sneg poledenel in bil trd, kar se opazi že pri prvih poskusnih skokih. Nalet nosi brez vsakega zaleta do skrajnih možnosti in zato se kar vrstijo padci. Na častni tribuni so navzoči v zastopstvu g. bana načelnik dr. Egon Stare, predsedstvo JZSS z dr. Pircem na čelu, župan g. Lavtižar, predstojnik sodišča dr. Bregar, predsednik ljubljanske sekcije Avtokluba g. Praprotnik, univ. prof. dr. Jesenko itd. ter nepogrešljivi novinarji. Dočim je tehnična organizacija tekme pod vodstvom g. dr. Berceta vzorna, je red pod skakalnico in v njenem okolišu zelo pomanjkljiv. Kakor čujemo, nosijo krivdo za to zmedo domači faktorji, ki pravočasno, oziroma sploh niso poskrbeli za potrebne rediteljske moči. Če se upošteva, da je mnogo smučarjev že itak odšlo po svojih potih, in še onih, ki so hoteli blizu, ni bilo mogoče držati za borno vstopnino, je jasno, da je bil finančni uspeh — ki bi ga bili JZSS in najbolje tudi lokalni tujskoprometni faktorji tako potrebni — enak ničli.

Za konkurenčne skoke je bilo prijavljenih 22 skakalcev, od katerih pa se je čez noč premislilo 8 tekmovalcev in se jih je javilo starterju g. Hinku Širclju »samo« 15 in Avstrijec Franc Keglovitsch izven konkurence. Skakali so Bogner in Leupold (D. S. V.), Lukeš in Vrana (ČSR) ter med našimi Jakopič, Šramel, inž. Janša, Oitzl, Juritsch itd. Največ zanimanja je vladalo za oba Nemca, zaradi največ doseženih točk pri včerajšnjem teku (240 in 226.5), dalje za trojico Jakopiča, Janšo in Šramla kot edine resne konkurente v obeh disciplinah in oba Čeha, ki bi jima morala vsaj deloma uspeti revanža za neuspehe v teku. Na prošnjo inozemcev je jury po volji dovolila poskusne skoke, nato pa je odredila

Prvi skok v konkurenci

Prvi starta Oitzl, ki doseže 28 m dolžine, toda pade zelo nerodno: smučka je zabita v sneg, z druge noge mu je odneslo čevelj. Za njim Nemec Bogner; šušljajo, da praznuje rojstni dan in mu bo sreča mila vsaj danes. Dolžina 33 m, toda takoj padec na glavo; ker ne more sam, mu pomagajo na noge. Težko, da bi šel drugič! Nato Žemva — 27 m; ne more vzdržati in gre na tla. Prvi Čeh Lukeš je prvi izvozil na 33 m; buren aplavz. Za njim včerajšnji zmagovalec Nemec Leupold, ki požene do 34 m, toda ne vzdrži in obleži — morda bo celo ob prvo mesto. Jeseničan Ravnik, ki gre za njim, postavi 28 m. Ob splošni napetosti smukne čez most Jakopič, ki lepo obdrži 29 m; zopet aplavz. Morda bo še drugič in naš najvišji naslov bo ostal doma! Kar za njim se spusti Šramel — srečno in 31 m! Od včeraj je za 34.5 točke slabši od Jakopiča! Bervar ni skakalec in pade na 25 ½ m. Keglovitsch (Ö. S. D.) gre izven konkurence in postavi sigurno 31 m. Nato je vrsta na inž. Janši, ki pride le na 26 m, nato pa zgrmi strahovito. Padec je težak: ker se ne zave, ga takoj odneljejo na saneh. Po kratki pavzi gresta domačina Markelj in Bručan, oba na 29 m, prvi stoje. Kot predzadnji starta najboljši Čeh Vrana, ki doseže v krasnem stilu 33 m. Kot poslednji zdrči Juritsch in pride do 28 m, toda mora v sneg.

Drugi skoki

Bogner je kljub blezuri na startu; dolžina je 32 in pol m, toda ploskev je pretrda in zopet je na tleh. Za njim Žemva; fant je vztrajen in postavi celih 27 m. Nato Lukeš — sigurnih 32 m; ker ima od včeraj samo 15. mesto in 80 točk manj od prvega, ne bo mogel dovolj pridobiti. Leupoldu gre za odločitev; pognal se je na 33 in pol m in — dasi nesiguren — obstoji. Šanse se boljšajo! Ravnik drugič nima sreče; gre na 26 in pol m, toda obleži. Sedaj zopet Jakopič; niemu gre še bolj za nohte. Šlo je lepo in 8 m je bila znamka! Nato se opogumi Šramel in zviša na 32 m; v stilu daleko boljši od Jakopiča. Kako bodo neki točke? Nato — brez točk — Keglovitsch na 28 in pol m. Markelj in Brnčan gresta sedaj oba stoje; prvi na 28, drugi na 24 in pol m. Sedaj je na vrsti Vrana, ki pokaže najlepši skok dneva z dolžino 32 in pol m; njegova drža je vredna občudovanja. Kot »konec« smukne Juritsch na 26 in pol m in — takoj nato se skakalnica zatvori.

Mednarodne skakalne tekme

Kmalu po obedu se je vsa številna »odeskana« armada vlila proti Košiju, odkoder zavije najudobnejša pot pod skakalnico. Sonce pripeka nekam pomladansko in na prostrani snežni ravnini pod skakalnico je vse živo. Kdor ne fotografira ali ne prestavlja palic, se obrača kot martinček proti soncu in uživa mir in zrak te idilične kotlinice v naših Alpah. Kmalu po pol 14. pričnejo množice tiščati na blagajno; še več je seveda takšnih, ki iščejo bližine po drugih potih. Tudi tekmovalci se sem in tja že pojavljajo med ostalimi. Prireditev se kljub načelu točnosti, ki ga sicer JZSS priznava za svoje prvo pravilo, ni mogla pričeti ob napovedani uri: prvi skakač je šel z mesta ob 14.15. Zamuda pa se v splošnem ni opazila, ker so ljudje po dobrem opoldanskemu okrepčilu in na soncu že tako ali tako dobro razpoloženi. Huše je bilo pozneje, ko ni bilo megafona in je vodstvo šele na glasno zahtevo nestrpne publike našlo modus, da je za silo lahko obveščalo publiko o dogodkih. Čudimo se, kam so v Kranjski gori izginile vse priprave, ki so bile prav te dni še vse na razpolago. Pri tekmah, kakor je bila današnja, je treba tudi tem tako zvanim malenkostim posvetiti skrbno pozornost. V ostalem so se tekme — čim so stekle — razvile v prav dobrem tempu in nudile res veličastno sliko, s kako krepkimi koraki stopa naše smučarstvo v mednarodne vrste.

Potek

Na startu se je javilo — nekaj tudi naknadno — vsega 27 tekmovalcev, med njimi vsi inozemci, razen Avstrijca Königa. Med domačimi so razen tekmovalcev za kombinacijo nastopili še številni mladi talenti v tej stroki, ki so imeli danes najugodnejšo priliko, da pomerijo svoje moči v mednarodni konkurenci. Med njimi sta najbolj zanimala nadarjeni Palme in komaj 15letni Ilirijan Priboršek, ki se za nobeno ceno ni dal prepričati, da je za takšno ostro konkurenco še premlad. Dalje sta nastopila tudi dva člana zagrebškega Maratona, ki pa nista mogla slediti zmožnostim ostalih. Vsak tekmovalec je imel dva skoka.

V prvem kolu so ugajali Vrana z 32, Keglovitsch z 29, Leupold z 32, Palme z 28 in pol, Zupan Ivan s 26, Lukeš s 33, Šramel z 32 in neustrašeni Priboršek s 26 m, ki jih je moral plačati na trdi skorji. Vsem skakalcem se je videlo, da gredo z mosta z veliko večjo sigurnostjo, ker pač ni bil več na telitnici častni poziv državnega prvaka. Tudi v reprizi so vsi napeli vse, da bi nudili tisočglavi množici res največ, kar se je dalo na kranjskogorski skakalnici. Jakopič je na 28 m izgubil ravnotežje; Vrana je še enkrat na 30 m pokazal vso eksaktnost svojega stila. Nemecky ni mogel preko 26 m, tako da je točno, da po formi ni enakovreden svojima rojakoma. Vedno razpoloženi Keglovitsch je še enkrat dosegel 29 m, drža desk pa je pri njem pomanjkljiva. Žemva je tvegal 27 m in je moral na tla. Dečman je imel z 29 m smolo že drugič; slična usoda je pri drugem skoku zadela tudi Palmeta na 29 m. Zdi se, da je v zadnjem času izgubil nekaj sigurnosti. Nato sta dvojica Lukeš — Šramel pokazala dva krasna salta na 33 oziroma 31 m. Ob koncu je jury dovolila še trem — kot bi vedela, da so obenem trije prvoplasirani — izvenkonkurenčne skoke, v katerih sta Vrana in Lukeš dosegla 32 in 34.5 (najdaljši skok dneva), dočim je moral Šramel kapitulirati, preden je bil na ravnem.

Razglasitev rezultatov

Ob 16.30 je vodstvo tekme določilo razglasitev rezultatov in razdelitev daril na vrtu hotela »Slavec«. Tudi temu, razumljivo težko pričakovanemu dogodku so prisostvovali vsi oficielni zastopniki s funkcionarji JZSS kakor tudi številno občinstvo. Obenem s proglasitvijo rezultatov je gen. tajnik JZSS g. Gorec razdelil vsem plasiranim darila, ki jih je bilo skupno 15. Najboljši obdarjen in navdušeno pozdravljen je bil novi državni prvak Albin Jakopič, ki mu je zastopnik g. bana načelnik dr. Stare osebno izrekel čestitke in izročil še posebno darilo g. bana. Ob kraju je predsednik JZSS g. dr. Pirc izročil obema tekmovalcema iz Nemčije kot posebno odlikovanje savezna znaka.

Rezultati kombiniranega tekmovanja za državno prvenstvo (torej po skupni oceni teka na 17 km in skokov) so naslednji:

1. **Jakopič Albin (Sm. kl. Dovje — Mojstrana) 402.8 (državni prvak Jugoslavije za l. 1932).**
2. Šramel Bogo (Sm. kl. Ljubljana) 380.2.
3. Leupold Herbert (D. S. V.) 378
4. Lukež Jaroslav (S. L. - ČSR) 372.9.
5. Markelj Leopold (Bratstvo — Jesenice) 343.4.
6. Vrana Rudolf (S. L. — ČSR) 304.8.
7. Žemva Lovro (Sokol — Gorje) 272.4.
8. Juritsch Herbert (MSK) 269.5.
9. Bručan Vladimir (Ilirija) 252.4.
10. Ravnik Joža (Bratstvo) 241.5.

Mednarodne skakalne tekme so se ocenjevale popolnoma zase in za posebna darila, kakor sledi:

1. Vrana Rudolf (ČSR) 221.6 (32, 30).
2. Lukeš Jaro (ČSR) 220.9 (33, 33).
3. Šramel Bogo (Sm. k. Ljubljana) 209.8 (31, 31).
4. Leupold Herbert (D. S. V.) 205.3 (32, 29).
5. Keglovitsch Franc (Ö. S. D.) 193.7 (29, 29).
6. Zupan Ivan (Bratstvo) 264.9 (26, 24).
7. Praček Ciril (Skala — Jesenice) 158.3 (22, 25).
8. Grossmayer R. (Bratstvo) 155.2 (21, 23).
9. Zupan Jože (SPD Kranjska gora) 145.7 (15, 24).
10. Palme Franc (Sm. kl. Ljubljana) 120.3 (28 in pol, 20).

V vrstnem redu včerajšnjih rezultatov je treba na 13. mesto vstaviti Leopolda Marklja, člana SK Bratstva z Jesenic s časom 1:50:40, ki se je potemtakem plasiral pred Ljubana Mušiča in Jaroslava Lukeza na 14. ozir. 15. mestu.

Letošnje državne prvenstvene tekme beležijo kvalitativno in kvantitativno

zelo lep napredek

morda večji, kot so ga pričakovali največji optimisti. Zmago je kljub precejšnji razliki (36 točk) pri teku in rutini njegovih tekmecev Leupolda in Bognerja, torej tekmovalcev srednjeevropskega razreda, na skakalnici zasluženo odnesel žilavi Albin Jakopič iz Mojstrane, ki je moral na dolgi in naporni poti do ponosnega naslova jugoslovenskega prvaka prenesti marsikatero žrtev in tudi razočaranja. Njegova zmaga je tem pomembnejša, ker je bila že na vratu nevarnost, da bi tudi letos to najvišje odlikovanje v našem zimskem sportu odšlo čez državno mejo. S pičlo razliko in takorekoč pri piki se je povzpel preko vse mednarodne konkurence na letošnjem prvenstvu tudi drugi zastopnik naših barv, neutrudljivi Bogo Šramel. Prav zavidljiv je tudi njegov uspeh v skakalnih tekmah zase, kjer je — dasi z vidno razliko — vendarle zavzel častno tretje mesto in pustil za seboj imena kot Keglovitsch in Leupold. Sloki in simpatični Nemec Leupold, ki je snoči veljal za odločnega favorita, se je moral zadovoljiti s tretjim mestom: ne rečemo, da ne bi bil lahko dosegel višjega. Pri prvem skoku je hotel morda dobiti rezervo za drugega, kar pa se mu je ponesrečilo: da ima kljub temu tudi z mosta svojo rutino, je pokazal popoldne. Lukeš je četrti; njega je stalo boljši plasman včerašnje 15 mesto. Pokazal je, da je vozač, ki bi naštim ob drugačnih pogojih najbrže še hudo križal račune. Požrtvovalni Jeseničani so dobili zadoščenje za svojo agilnost na zimskosportnem polju z dosego petega mesta ki ga je zavzel njihov član Markelj. Škoda le, da se še Smolej ni seznanil s skakalnico; sicer pa je njegov uspeh v teku samem vreden darila, ki so mu ga izročili. Za Čehom Vrano, ki je ostal kot žrtev včerajšnjega 47. mesta za tremi domačini, se vrstijo najboljši talentirani predstavniki mlade smučarske generacije. Med njimi sta po pravici bolj spredaj Žemva in Juritsch ki bosta — če bosta vztrajala — lahko kmalu še med boljšimi.

Med tekmovalci, ki niso šli v kombinacijo, je omeniti odlični plasman Leona Knapa, ki je bil na tretjem mestu najboljši Jugoslovan v kombinaciji 5 minutno razliko

od zmagovalca. Če pomislimo, da smo pred nedavnim še odložili orožje, ko se je pokazal na startu inozemec, je to uspeh, ki ga morda

cenimo celo preslabo

Brata Janša sta imela to pot težka dneva. Dočim je Jože zaradi pomanjkanja treninga slabih snežnih razmer in telesnega nerazpoloženja zasedel »le« 7 mesto, je njegovega brata, ki je imel celo izglede na ugodno mesto v skupni kvalifikaciji, doletela že pri prvem skoku nesreča. Padel je tako nesrečno da so ga morali nezavestnega odpeljati. Po zdravniških zagotovilih mu je treba par dni miru, pa bo skoraj na nogah. Tudi mi mu želimo skorajšnjega okrevanja: naj mu bo v utehо, da je storil svojo sveto dolžnost kot eden izmed naših najbolj znanih in zaslužnih tekmovalcev.

Državni smučarski praznik je za nami! Kljub raznim neprilikam, katerim so se pridružile še razne druge na prireditvi sami, je vendar v celoti uspelo, tako da lahko pred vsakomur položimo račune in z zaupanjem gledamo v bodočnost. Naj bi bili vsi uspehi in neuspehi in vse skušnje in razočaranja vsem ki so jih doživeli, samo nova pobuda za nadaljnje delo. Temelji so na zdravi podlagi in veliko drevo jugoslovenskega smučarstva se bohotno razrašča.

Lake Placid

Lake Placid, 7. febr. g. V hockeju na ledu je nemško olimpijsko moštvo premagalo Lake Placid klub s 5:0, univerzitetno moštvo Montreala pa olimpijsko moštvo Kanade z 2:1.

Nemški bob I s 4 sedeži je na treningu postavil z 1:51.3 nov rekord na tem sankališču.

Vzgoja kmetskih gospodinj

Včeraj je bila v Št. Juriju ob južni železnici slovesno otvorjena banovinska gospodinjska šola — Otvoritvi so prisostvovali številni odlični gostje z banom in podbanom na čelu

Celje, 7. febr.

Danes je imel St. Jurij ob južni železnici izredno lep praznik. Ves trg in okolica sta bila okrašena z zastavami. Pred banovinsko kmetijsko šolo v Št. Juriju je čakala na goste dolga vrsta domačinov, na čelu ji ravnatelj g. inž. Petkovšek. Nekoliko po 10. se je pojavil v oblaku prahu prvi avtomobil, iz katerega je izstopil ban g. dr. Marušič, podban g. dr. Pirkmajer, narodni poslanec g. Ivan Prekoršek in sreski načelnik g. dr. Hubad. V drugem avtomobilu so se pripeljali celjski mestni načelnik g. dr. Goričan, tajnik g. dr. Brolih in predsednik Zveze mestnih, trških in zdraviliških občin g. Josip Drofenik. Med tem se je zbrala tudi cela vrsta drugih povabljencev, ki jih je vodstvo kmetijske šole sprejelo zelo prisrčno. Prisotni so bili tudi g. inž. Komel banski inspektor, g. inž. Zidanšek, ravnatelj kmetijske šole g. inž. Lah, šef kmetijskega oddelka banske uprave g. inž. Podgornik, celotni občinski zastop trške in okoliške občine z županoma gg. Čretnikom in Klanjškom na čelu in pa gojenci kmetijske šole in gojenke novoosnovane gospodinjske šole, ki so sestavljali špalir.

Ravnatelj kmetijske šole g. inž. Petkovšek je pozdravil došle goste, predvsem bana g. dr. Marušiča in podbana g. dr. Pirkmajerja in se v daljšem govoru zahvalil banski upravi za veliko pomoč pri dograditvi novega šolskega poslopja, pri čemer je poudaril veliko važnost novega zavoda za splošno izobrazbo naših podeželskih deklet. Ravnateljev govor je izzvenel v željo, naj naše bodoče kmetske gospodinje črpajo iz tega zavoda, kar najnujneje potrebujejo za pravilen razvoj kmetskega gospodinjstva. Še mnogokaj manjka, toda vse se bo dalo postopno urediti.

Med tem je prispel mariborski pomožni škof g. dr. Tomažič, ki je po prisrčnih pozdravnih besedah blagoslovil poslopje in čestital k tako lepemu napredku. Po blagoslovitvi gospodinjske šole je blagoslovil vse one, ki so in ki še bodo na tem zavodu delovali za prospeh našega kmetskega stanu.

Po posvečenju so se prisotni podali na ogled obeh šol. Predstavniki oblastev so bili izredno zadovoljni z vsem, kar so videli. V lepo opremljeni obednici, ki so jo po navodilih svojih učiteljev, predvsem voditeljice ge. Jele Premrnove, uredile novosprejete gojenke nove gospodinjske šole, 20 po številu, so gostje sedli na svoja mesta, nakar je sledilo skupno kosilo, ki so ga že skuhale nove gojenke.

Med obedom se je zahvalil g. inž. Petkovšek Škofu za posvetitev in ostalim gostom, predvsem banu in podbanu, za udeležbo pri tej svečanosti. V svojem govoru je na kratko orisal hude borbe za to šolo. Že v bivši Avstriji so začeli zidati, toda Avstrija tej akciji ni bila naklonjena. Pozneje se je iz raznih razlogov gradba zavlačevala. Veliko zaslugo za dograditev šole ima g. inž. Zidanšek, ki je izposlovat prvi kredit v znesku 300.000 Din, s čimer se je akcija prav za prav začela uresničevati. Spričo uvidevnosti banske uprave pa se je doseglo sedaj še mnogo več, kakor se je prvotno nameravalo. Kmetska ženska mladina bo našla v novem domu zadostno izobrazbo.

Zatem je povzela besedo ravnateljica nove gospodinjske šole ga. Premrnova, za njo pa je govoril župan trške občine g. Čretnik. V imenu gojenk novega zavoda je pozdravila odlične goste gdč. Vera Arlova, ki je g. podbanu izročila za gospo soprogo krasen šopek. Naposled je izpregovoril še ban g. dr. Marušič in vpletel v govor več lepih naukov za kmetsko mladino in za vse naše kmetske gospodarje. Mariborski pomožni škof g. dr. Tomažič se je nato še enkrat zahvalil za pozdrave in poudaril potrebo nove ustanove. Govorili so nato še banovinski inspektor inž. Zidanšek, ki je podal kratek pregled našega gospodinjskega šolstva, dalje narodni poslanec g. Ivan Prekoršek, ki je v svojem govoru očrtal žalostno zgodovino hudih borb za naše šolstvo v bivši Avstriji, ki se je povsod pokazala kot mačeha. Obenem je izvajal, da moramo danes čuvati novo pridobitev še s posebnim ozirom na sedanje hude gospodarske prilike.

Ta šola naj nam bo nadomestilo za one izgube, ki jih moramo utrpeti zaradi splošne štednje v celotnem državnem gospodarstvu. Sledilo je še nekaj govornikov, nakar so si gostje podrobneje ogledali razne naprave v obeh zavodih.

Ob pol 16. so se odlični gostje z g. banom poslovili ter se odpeljali. Praznik, ki ga je danes praznoval St. Jurij z vso okolico, bo ostal gotovo vsemu prebivalstvu v najlepšem spominu.

Jutri, torek, grandiozna premiera!

TRADER HORN

ELITNI KINO MATICA

Objave

Nov grob. Po daljšem trpljenju je umrla v ljubljanskem Jožefišču na Poljanski cesti gdč. Emilija **Gerkmanova**, učiteljica v pokoju. Pogreb blage pokojnice bo danes ob 16. uri.

Jadranaši! Ponovno opozarjamo na predavanje inž. L. Bevca: »Spomenik kralja Petra — izraz narodne volje«, ki bo drevi ob 20. v društvenem lokalu. Seja socijalno-gospodarskega odseka bo danes ob 17. v posvetovalnici. Točnost!

Koncert komorne glasbe pihal bo drevi v veliki dvorani Ljubljanski dvor. Koncert se vrši kot IV. letošnja komorna prireditev »Sloge«. Spored, ki je zelo zanimiv in za naše koncertne prilike novost, obsega: Mozartov kvintet za flavto, klarinet, fagot, rog in klavir, Rorichov trio za flavto, klarinet in fagot ter Rimski-Korzakov kvintet za flauto, klarinet, fagot rog in klavir. Izvajajo gg.: Savko Osterc, Gregorec Janko, Hauck Viljem, Lukas Robert (vsi člani orkestra Narodnega gledališča) ter g. Heri Svetel. Ta nova koncertna enota si je nadela hvalevredno nalogo, seznaniti naše koncertno občinstvo s komorno glasbo, ki ej drugod zelo razširjena, pri nas pa malo znana. Vstopnina običajno nizka: parter: 6, 4 in 2 Din, balkon 8 in 6 Din, galerija 2 Din. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni in Pugljevi trafiki na Miklošičevi cesti.

Zaradi velikega veselja in vseobčega navdušenja za Pata in Patachona je ZKD obdržala film še danes na sporedu! Včerajšnja matineja ZKD je dosegla popoln uspeh. Natlačeno polna dvorana se je smejala od vsega srca in občinstvo se je poslavljalo od svojih komikov-junakov z obžalovanjem, da sta zapustila filmsko polje. Pat in Patachon sta pač tako prirasla širšemu občinstvu k srcu, da bo po njunem odhodu brezdvomno vrzel, ki jo bo občinstvo še dolgo občutilo. ZKD bo glede na splošno priljubljenost obeh »kraljev smeha« obdržalo njun film še danes na sporedu in ponovila svojo matinejo **še danes v Elitnem kinu Matici ob ½ 3. uri popoldne.** Cene najnižje, tako da bo matineja dostopna najširšemu občinstvu.

Da osvežite kri, pijte nekaj dni zapored zjutraj čašo naravne »Franc Jožefove« grenčice. Od mnogih zdravnikov zapisana »Franc Jožefova« voda uravnava delovanje črevesa, krepi želodec, izboljšuje kri, pomiri živce, povzroči, da se človek splošno dobro počuti in da ima jasno glavo. »Franc Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Na vsestransko zahtevo

še danes ob 4., 7¼ in 9¼

„Bela odpoinost"

Smučarji in prijatelji zimskega sporta, oglejte si ta prekrasni film!

Jutri nova senzacija TRADER HORN

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Konferenca o produkciji olja

Beograd, 7. febr. AA. Dne 15. februarja t. l. ob 9. dopoldne bo v ministrstvu za kmetijstvo konferenca o vprašanjih produkcije oljnih rastlin. Na konferenci so poleg strokovnjakov ministrstva za trgovino in industrijo, ministrstva za promet, ministrstva za kmetijstvo in poedinih banskih uprav povabljeni predstavniki zveze industrijskih korporacij, delegati industrijskih podjetij, zveze srbskih zemljoradniških zadrug ter kmetijskih družb. Na konferenci bodo razpravljali in sklepali: 1. o potrebah sirovin naše oljne industrije, 2. o virih sirovin naše oljne industrije, a) uvoz in b) domača pridelava, 3. o možnosti produkcije teh surovin v naši zemlji: oljne repe, solnčnice, lanu, maka, ricinusa in bučnega semena, 4. o pogojih za kulturo omenjenih rastlin v poedinih banovinah in 5. zagotovitev trajne kulture omenjenih rastlin pri nas.

Bitka v Šanghaju

Kitajske čete v Šanghaju se uspešno upirajo japonskemu navalu — Tudi Harbin so Japonci zavzeli šele po krvavih bojih

Šanghaj, 7. febr. g. Po večurnem odmoru so včeraj Japonci zopet pričeli bombardirati kitajske postojanke v Čapeju in v okolici severnega kolodvora, ki jih Kitajci branijo z neverjetno odločnostjo. Pri tem obstreljevanju so sodelovale skoraj vse japonske vojne ladje. Zdi se, da je ta strašna kanonada pričetek nove velikopotezne ofenzive. Japoncev. Japonci so zadnje dni izkrcali močna ojačenja. Zaradi eksplozij granat v Čapeju in v okolici severnega kolodvora so nastali novi požari. Čapej je le še kup razvalin, katerega branijo Kitajci z izredno vztrajnostjo.

Čeprav so se včeraj na vsej fronti v mestnem delu Čapej vršili hudi boji med japonskimi in kitajskimi četami s strojnicami in poljskimi topovi, ni nobeden nasprotnikov priboril posebnega uspeha. Ogenj kitajskega topništva je bil včeraj tako natančen, da menijo v nevtralnih krogih, da ga vodijo tuji vojaški strokovnjaki, najbrž bivši nemški častniki. Govori se tudi, da so Kitajci dobili za svoja letala inozemske letalce. Potrditve teh vesti ni mogoče dobiti.

Šanghaj, 7. jan. AA. Zadnje dni je padlo pri obrambi utrdbe Vosung 30, ranjenih pa je bilo 50 kitajskih vojakov. Skupno je ostalo za obrambo utrdbe samo še 250 mož.

Po pisanju japonskih listov so v dosedanjih bojih izgubili Kitajci okoli 5000 ljudi, dočim so imeli Japonci samo 49 mrtvih in 254 ranjenih, od teh 126 nevarno ranjenih.

Tokio, 7. febr. AA. Japonska vlada je sklenila izdati izredne finančne odredbe za kritje stroškov šanghajske ekspedicije.

Nanking, 7. febr. d. Splošno računajo, da bo japonsko vojaštvo napadlo Nanking, odkoder je že odpotovala večina Američanov s svojimi družinami.

Harbin, 7. febr. d. Kakor poroča posebni dopisnik »International News Service«, Edvard Hunter, **so Japonci zasedli Harbin po krvavih bojih, ki so se končali nazadnje s pokoljem Kitajcev. Izgube Kitajcev cenijo na 2200 mrtvih in nad 50 ranjenih. Na japonski strani je bilo po oficijelnih podatkih le 8 mrtvih in večje število ranjenih.** To nesorazmerje pojasnjuje dejstvo, da so Kitajci večinoma neoboroženi in da razpolagajo le z malim številom strojnic. Razen tega je njihova pehota oborožena s povsem zastarelimi puškami. Nasprotno uporabljajo Japonci razen bombnih letal najbolj moderno napadalno orožje. Kitajske čete so zašle v japonski ogenj strojnic, ki so jih na stotine pobile. Na vožnji po cestah Harbina je videl dopisnik cele množice ranjenih kitajskih ujetnikov, ki so čakali na zdravniško pomoč. Japonci so uvedli v zasedenem mestu s proglasitvijo obsednega stanja zelo strog režim. Policijsko oblast vrše vojaki generala Tamona. Na tisoče Kitajcev je zbežalo iz mesta v največji bedi in pomanjkanju. Begunci zapirajo ceste z dolgimi kolonami voz, nakopičenih z raznim blagom, ki v splošni zmešnjavi skoro ne pridejo naprej.

Tokio, 7. febr. AA. Iz Harbina poročajo, da so po zavzetju Harbina krenile japonske čete, ki so taborile blizu mosta čez reko Noni, proti Cicikarju.

Mirovna manifestacija v Ženevi

Izročitev razorožitvenih peticij in apelov zasebnih mirovnih organizacij iz vsega sveta

Ženeva, 7. febr. s. Na včerajšnji izredni seji razorožitvene konference so sprejemali privatne peticije. Konferenčna dvorana je nudila sliko velike svetovne manifestacije. Ob početku seje je prišlo v dvorano približno 100 zastopnic raznih ženskih organizacij iz vsega sveta, ki so predložile razne spomenice, v katerih se zahteva splošna razorožitev za zagotovitev miru.

Hendeson je po otvoritvi prečital nekaj izmed tisočev mirovnih brzojavk in spomenic in izjavil, da pričajo kako je vse svetovno javno mnenje za razorožitev.

Po njegovem govoru so se vrstili zastopniki organizacij. Prva je govorila gospa Dingman, ki je konferenci izročila mirovno peticijo ženske zveze, v kateri je včlanjenih 45 milijonov žena. Spomenico je podpisalo 6 milijonov ljudi, med katerimi je mnogo javnih delavcev, duhovnikov, škofov, profesorjev književnikov in državnikov. Kot druga je govorila gospa Stenberghe-Engering (Nizozemska) v imenu 25 milijonov katoliških žen. V imenu zveze bojevnikov je govoril Johan Müller. Sledili so govori francoskih in ameriških dijakov.

Nato se je oglasil bivši belgijski ministrski predsednik Vandervelde, ki je zastopal ligo za človeške pravice. Zahteval je mir in razorožitev. Njegov govor je povzročil senzacijo, ko je omenil, da je pristojni odbor konference za razorožitev črtal del njegovega govora, v katerem je omenjal japonsko-kitajski spor. Ožigosal je silno oboroževanje posameznih držav, ki je proti določilom versajske mirovne pogodbe in ostalih mednarodnih pogodb. Najglobljiv vtis je izzvala njegova izjava, da je vsak delegat na konferenci osebno odgovoren za njen uspeh. Socialistično internacionalo je zastopal generalni tajnik francoskih sindikalnih organizacij Jouhaut.

Za njim je govoril lord Robert Cecil, ki je govoril kot delegat lige za Društvo narodov. Njegov govor je tudi med delegati žel prav toliko odobravanja kakor izvajanja Vandervelda. Cecil je zahteval v imenu federacije nacionalnih lig za Društvo narodov, ki predstavlja 36 narodov in pol milijon ljudi, da se odpravijo vse vrste orožja, kakor velja to za premagane države, da se omeji pomorsko oboroževanje na 10 tisoč tonske vojne ladje, da se odpravijo težki topovi, tanki in bombna letala. Zahteval je mednarodno organizacijo letalstva pod zaščito Društva narodov in popolno prepoved kemijske in bakteriološke vojne.

Rumunski delegat Titulescu, ki je bil v pretekli jeseni predsednik zborovanja DN je govoril kot zadnji.

Nato so pristopali delegati in deputacije privatnih organizacij k predsedniški mizi in izročali Hendersonu svoje spomenice, proklamacije, apele in poslanice. Na mizi se je nabralo toliko tega blaga, da je Henderson za njimi kar izginil. Predsednik je ob 13. uri zaključil sejo, se zahvalil organizacijam za njihove navdušene mirovne in razorožitvene manifestacije ter napovedal, da bo prihodnja seja jutri ob 10. uri.

Francija in razorožitev

Pariz, 7. febr. AA. Včeraj je republikanska zveza, ki predstavlja najpomembnejšo skupino vladne večine, imela državni kongres, na katerem je bil vnovič izvoljen predsednika zveze Louis Marin. Kongres je soglasno sprejel resolucijo, ki popolnoma odobrava vladno zunanjo politiko. Resolucija odobrava nadalje brez vsakih pridržkov vse poizkuse za ustvaritev mednarodne organizacije miru in vzajemnega sodelovanja med narodi. Resolucija tudi naglaša, da se varnost države ne sme žrtvovati nevarnim ideologijam, kakršna je n. pr. razorožitev brez prejšnjega jamstva za varnost in arbitraža brez zanesljivih jamstev. Republikanska zveza absolutno spoštuje mednarodne pogodbe v okvirju narodne varnosti in naglaša, da mora to biti vodilno načelo francoske zunanje politike.

Ženeva, 7. febr. AA. Francoski predlog, ki ga je Tardieu predložil mednarodni konferenci za splošno razorožitev o ustanovitvi mednarodne vojske in policije, ki bi bili v službi Društva narodov, je zbudil živahne komentarje med delegati omenjene konference.

Z merodajnega mesta se doznava, da sta zlasti italijanska in sovjetska delegacija proti temu predlogu francoske delegacije in da se zelo skeptično izražata o njem.

Hitlerjeva borba za nemško državljanstvo

Kako je bil Hitler imenovan za orožniškega stražmojstra, da ni dobil nemško državljanstvo

Berlin, 7. febr. d. Kakor znano, so se v zadnjem času pojavili v javnosti glasovi, da namerava vodja narodnih socialistov Adolf Hitler kandidirati proti Hindenburgu za predsednika nemške republike. Spričo teh glasov se je pojavilo vprašanje na kakšen način bi bila Hitlerjeva kandidatura mogoča, ker ni nemški ampak avstrijski državljan. Takoj nato so prodrle v javnost trditve, da si je Hitler pridobil nemško državljanstvo na skrivaj, in sicer na ta način, da ga je svoječasno imenovala turinška vlada za državnega uradnika. Vsa zadeva se je sedaj končala z veliko blamažo za Hitlerja in še z večjo za one nemške politične kroge, ki so ga hoteli kandidirati za predsednika nemške republike. Turinška vlada je namreč ugotovila in objavila, da je voditelju narodnih socialistov izdal nastavitveni odlok za orožniškega stražmojstra v Hildburghausnu tedanji minister dr. Frick, s čemer naj bi pridobil nemško državljanstvo, da pa Hitler nikoli ni nastopil službe in se je tudi odrekel plači. Ta nastavitveni odlok je bil pač shranjen v zasebnem arhivu Hitlerja, pravne moči pa ni nikoli dobil in Hitler še sedaj ni nemški državljan.

Sedaj se bavijo državne oblasti z vprašanjem, ali naj dr. Fricka obtožijo zaradi zlorabe uradne oblasti. Dr. Frick je nekaj časa zopet bavarski uradnik. Njegove manipulacije v prid Hitlerju so bile izvršene meseca julija l. 1930. Dr. Frick je postopal tedaj temboli tajno, ker je predsednik turinške vlade Baum 15. aprila istega leta na vprašanje v deželnem zboru izjavil, da vlada nima namena priznati Hitlerju turinškega državljanstva z imenovanjem za navideznega državnega uradnika. Meseca marca l. 1930 je dr. Frick skušal doseči pri bavarskem notranjem ministru Stützlu za Hitlerja bavarsko državljanstvo, vendar pa se je tudi ta poizkus ponesrečil. Sedaj skušajo narodni socialisti dokazati v svojih listih, da je Frick postopal brez vednosti Hitlerja, čemur pa nemška javnost ne veruje, tem manj, ker apelirajo zopet od nacijonalistične strani na velikodušnost Hindenburga, naj bi vendar omogočil Hitlerju nemško državljanstvo, da spravi zadevo za vselej s površja in da bi se olajšal preokret narodnih socialistov v Hindenburgovo fronto.

Berlin, 7. febr. d. Kakor poroča »Vorwärts«, je bivši turinški notranji in prosvetni minister Frick, ki je skušal pridobiti Hitlerju nemško državljanstvo z imenovanjem za orožniškega stražmojstra v Hildburghausnu, že prej podvzel slične poizkuse. Tako je nameraval imenovati Hitlerja za profesorja na državni višji umetnostni šoli v Weimarju, ni pa mogel izvesti svojega namena, ker je naletel na odločen odpor tedanjega finančnega ministra in, sedanjega predsednika turinške vlade Bauma.

Turški zunanji minister v Moskvi

Moskva, 7. februarja. Turški zunanji minister Tevfik Ruždi bej je na svojem potovanju v Ženevo prispel v Moskvo. Na kolodvoru so ga pozdravili namestnik ljudskega komisarja za zunanje zadeve Karahana, uradniki zunanjega komisarijata ter turški, perzijski in italijanski poslanik. Po sprejemu se je vršil razgovor, ki mu pripisujejo v političnih krogih veliko važnost.

Novi predsednik avstrijske Narodne banke

Dunaj, 7. febr. d. Zvezni predsednik je sprejel demisijo predsednika avstrijske Narodne banke dr. Richarda Reischa ter imenoval za njegovega naslednika bivšega ministra dr. Viktorja Kienböcka.

Zarota ruskih emigrantov proti Litvinovu

Moskva, 7. febr. Po oficijelnih vesteh sovjetske vlade so nameravali ruski emigranti izvršiti atentat na ruskega ljudskega komisarja Litvinova, ki se mudi na razorožitveni konferenci v Ženevi. Namestnik zunanjega komisarja Krestinski je o tem obvestil 2. februarja generalnega tajnika Društva narodov Erica Drummonda z brzojavko, po prejemu katere je Drummond naprosil švicarsko vlado, naj ukrene vse potrebno za varstvo Litvinova.

Brzojavka Krestinskega, ki se sedaj objavlja, se glasi: »Naša vlada je izvedela iz zanesljivega vira, da so gotovi ruski emigranti v Parizu pod vodstvom Millerja-Dragomirova in Šatilova dobili nalog, naj izvrše atentat na Litvinova v prvih dneh razorožitvene konference. Po informacijah sovjetske vlade naj bi se izvršil umor s pomočjo nekega Urija Ladiševskega, ki se sedaj mudi v Švici. Ladiševski je bil za caristične vlade zastopnik ruskega Rdečega križa. Ker nimata Švica in sovjetska vlada nobenih diplomatskih zvez in se mudi Litvinov tamkaj le na povabilo Društva narodov, smatram za potrebno, da vas opozorim na informacije svoje vlade.«

Bern, 7. februarja. Tajništvo Društva narodov je po političnem departementu obvestilo švicarsko državno odvetništvo, da so ruski emigranti v Parizu pripravljali umor sedaj na razorožitveni konferenci v Ženevi se nahajajočega ruskega ljudskega komisarja za zunanje zadeve Litvinova. Zvezno državno pravdništvo je takoj stopilo v zvezo z omenjenimi švicarskimi in inozemskimi policijskimi instancami. Stvari posvečujejo veliko pozornost, vendar pa dosedanja policijska poizvedovanja niso dognala ničesar, da bi mogla potrditi resničnost teh govoric.

Belgija se ne odpoveduje reparacijam

Pariz, 7. febr. d. Belgijski poslanik v Parizu je včeraj imel razgovor z Lavalom in mu je sporočil naziranje belgijske vlade o reparacijskem vprašanju. Belgijska vlada stoji na stališču, da Belgija glede na svojo finančno stisko ni v stanju odreči se svojemu deležu pri nemških reparacijskih plačilih.

Sprejem Mussolinija pri papežu

Rim, 7. febr. AA. Predsednik vlade Mussolini bo 11. t. m. zjutraj svečano sprejet pri papežu.

Rusija — velika ječa

Moskva, 7. febr. Sovjetska vlada je izdala odlok, s katerim prepoveduje umetnikom potovanje v inozemstvo, ker se mnogi v inozemstvu niso pokorili navodilom sovjetske vlade. Dovoljenja za potovanja v inozemstvo bodo v bodoče dobili samo še umetniki, ki jih smatra sovjetska vlada za popolnoma zanesljive.

Povišanje nemške carine na uvoz lesa

Berlin, 7. febr. AA. Vlada je izdala odredbo, po kateri se po 15. t. m. podvoje carinske takse na uvoz trdega lesa in na izdelke iz trdega lesa.

Snežni viharji na Madžarskem in v Rumuniji

Budimpešta, 7. februarja. s. Iz madžarske nižine prihajajo poročila o silnem mrazu in o snežnih zametih. Zaradi mraza je prišlo veliko število volkov iz Karpatov do reke Tise. Pri Tisavidu so trije volkovi napadli kmetski voz.

Bukarešta, 7. februarja. s. Zaradi snežnih viharjev, ki divjajo na jugovzhodu Sednograške, je mesto Brašov od snoči popolnoma izolirano. Telefonske proge so prekinjene. V bližini Bodoka je obtičal v snegu vlak. Ker snežni plugi ne morejo priti do njega, obstoji nevarnost, da bodo potniki v vlaku, katerih je približno 60 do 70, zmrznili.

Težkoče pri financiranju ruskih nabav v Nemčiji

Berlin, 7. februarja. AA. Financiranje ruskih nabav pri nemški industriji, za katere jamči nemška država z zneskom do 400 milijonov mark, je naletelo sedaj na resne zapreke. Trgovinski minister je sestavil zakonski načrt, ki pooblašča nemško državno banko, da eskontira 120 milijonov mark za blago, dobavljeno Rusiji.

Eksplozija v francoskem rudniku

Charleroi, 7. februarja. V rudniku pri Monceau Fontaine se je dogodila eksplozija strupenih plinov. Sedem rudarjev je bilo več ali manj ranjenih. Dva sta v bolnici umrla, 18 rudarjev je še v rovu ter obstoji malo upanja, da bi jih rešili.

Stavka mornarjev v Londonu

London, 7. febr. AA. Mornarji londonskega pristanišča, ki se že nekaj časa nahajajo v stavki, so z večino nad tisoč glasov sklenili stavko nadaljevati.

Atentat na bengalskega guvernerja

Kalkuta, 7. februarja AA. Na sira Stanleya Jacksona, bengalskega guvernerja, je bil izvršen atentat. Atentator je streljal z revolverjem nanj, vendar pa ga ni zadel.

Ahmedabad, 7. februarja AA. Gandhijev tajnik je bil obsojen na 21 mesecev ječe.

Svet napreduje.

— Civilizacija povsod napreduje. Še ni dolgo tega, ko so jedli Eskimi lojeve sveče.

— Zdaj pa jedo menda električne žarnice?

Otroška zoologija.

— Tebi manjkajo samo roge, pa bi bil popoln osel.

— Osel vendar nima rog.

— No, vidiš, da ti do osla nič ne manjka.

Trgovska politika.

Bata se je baje na svojem poletu v Indijo ustavil tudi pri papežu.

— Kaj je pa hotel od njega?

— Prosil ga je, naj odpravi red bosonožcev.

Časi se izpreminjajo.

Pred poroko je govoril on, ona je pa poslušala. Kmalu po poroki je govorila ona, a on je poslušal. Čez pet let sta govorila oba in sosedje so poslušali.

Pustna nedelja v Ljubljani

je potekla mirno in dostojno ob krasnem vremenu

Ljubljana, 7. febr.

Pustna nedelja je bila letos tako fletna kakor le redkokdaj. Seveda ne po veseljačenju, marveč po krasnem solnčnem vremenu, ki nam je zvesto že dva tedna. Silno menitno so jo zatorej izkoristili Ljubljančani. Mnogo sportnih prijateljev je pohitelo k velikemu tekmovanju na Gorenjskem. Lepo število gostov so nadalje imeli okoliški griči, kjer je solnce prigrevalo kakor pomladi. A v prvih popoldanskih urah je bilo po okoliških cestah vse živo. Prav nič se ni poznalo, da je nekatere pobodel Pust. Sobotne prireditve so bile za spoznanje slabše obiskane kakor prejšnja leta. Za nedeljski večer so posebno gostilne na periferiji vabile z okrašenimi oboji in z vonjem po svežih krofih, toda vsega tega je bilo dovolj tudi v renomiranih okoliških gostilnah, ki jih nedeljkarji najbolj obrajtajo. Osobito proti Št. Vidu je bil promet posebno živ. Napolnjeni so bili vsi tramvajski vozovi in avtobusi, razen teh pa so preganjali pešce in dvigali prah številni zasebni avtomobili in motocikliji. Prelestno so v prvem mraku blestele planine, obžarjene od zahajajočega solnca.

Dogodki

Tako lepa pustna nedelja je res zadovoljila tudi one, ki niso čutili potrebe, da bi zvečer pohiteli na poslednje predpustne prireditve. Potekla je mirno, brez posebnih nesreč in senzacij.

Niti policija ni imela opravka z razgrajači, kar je druga leta sicer običajen pojav v noči na pustno nedeljo. Aretirala je tri ženske zaradi tajne prostitucije, nekega moškega, ki je bil zasledovan po policijskem dnevniku, in nekega berača. Dalje je bil policiji prijavljen

roparski napad,

ki se je izvršil sinoči zvečer. Okrog 20.10 zvečer je neki Bogdan Berlot iz Rudnika potrkal na vrata hišne posestnice Berte Zalokarjeve v Florijanski ulici 31. Zalokarjeva, ki je Berlota poznala, je odprla vrata: tedaj pa je Berlot zgrabil za roko in zaklical: »Denar ali smrt!« Ko je Zalokarjeva začela klicati na pomoč in so prihiteli ljudje, jo je Berlot hitro odkuril.

Danes dopoldne se je zgodila v Vrhovčevi ulici naslednja nesreča: 21letna služkinja Ana Pevčeva, pristojna v Mirno, uslužbena pri ge. Štefaniji Strasserjevi v Vrhovčevi ulici 1, se je hotela pri štedilniku ogreti. Pri tem pa se ji je vnela obleka.

Hudo opečeno po obeh nogah in desni roki

so prepeljali v bolnico, kjer je danes, odnosno včeraj moralo iskati pomoči tudi več ponesrečencev iz okolice. Tako je včeraj popoldne prišel sam v bolnico mesarski pomočnik Jože Tištelj z Ježice, ki se je pri sekanju mesa

vsekal v desno nogo.

Bolnica je sprejela danes na zdravljenje tudi tri otroke, ki

so se ponesrečili pri drsanju in sankanju.

Iz Škofje Loke so pripeljali 5letnega delavčevega sinka Vinka Stanovnika, ki si je danes pri drsanju zlomil levo nogo v stegnu. V Hrušici pri Jesenicah si je popoldne pri drsanju zlomila desno roko 7letna Marija Klemenčeva, ki so jo morali prepeljati v bolnico, kamor so proti večeru pripeljali še 6letnega posestnikovega sinka Pavla Novaka iz Trboj, ki si je pri sankanju zlomil levo nogo v stegnu. Od vseh, ki so bili včeraj in danes prepeljani v ljubljansko bolnico, je najnevarneje poškodovana služkinja Pevčeva, katere zdravljenje bo trajalo dalje časa.

Prireditve

Črnobela reduta je v soboto zvečer seveda zopet privabila mnogo odličnega ljubljanskega občinstva, pa tudi gostov z dežele. S svojo navzočnostjo so prireditev počastili tudi naši najvišji predstavniki civilnih in vojaških oblastev. Unionska dvorana je bila zopet z veliko iznajdljivostjo dekorirana v črnem in belem, dominirala pa je na odru ogromna maska. Posebno originalno je bil okrašen bar z izvrstnimi karikaturami Nikolaja Pirnata. V glavni dvorani je sviral orkester Odeon, dočim v baru orkester Emona, plese pa je vodil g. Ivančič. Pri tekmovanju mask je zopet odnesla prvo nagrado gospa dr. Enderjeva s Količevega, ki je zmagala tudi pred tednom na bohemskem karnevalu SK Ilirije, a za najlepšo damo črno bele redute je bila proglašena Zagrebčanka gdč. Mady Gandussi-Demetrovićeva.

Razpoloženje je raslo od ure do ure, bilo pa je na višku okrog polnoči. Dohodek, ki je tudi letos prav zadovoljiv, bo v pomoč revnim izseljencem iz primorskih krajev.

Pripadniki naše črne umetnosti so v soboto zvečer imeli svojo vsakoletno družabno prireditev v gornjih prostorih Kazine. Obisk je bil seveda zelo zadovoljiv, ker je že njihov stanovski krog precej številen, razen tega pa imajo naši grafičarji mnogo zvestih prijateljev, ki se vedno radi odzovejo njihovemu vabilu. Posebno je imponiralo izvrstno sviranje novega grafičarskega orkestra, ki je s to prireditvijo doživel svoj krst pred širšo javnostjo. Plesni spored je bil skrbno izbran: ni manjkalo modernih plesov, a v glavnem je gospodaril priljubljeni valček. Postrežba je bila dobra in tako je prireditev uspela v splošno zadovoljstvo.

Zelo prijetno je bilo v soboto zvečer tudi na Taboru. Številna družina Sokola I. je bila skoraj polnoštevilno zbrana v učinkovito okrašeni dvorani, prišle so tudi nekatere lepe maske. Neutrudno je sviral domači orkester, ki je tudi tu ustrezal s številnimi valčki. Da pa so bifeji na Taboru vedno dobro založeni s cenenimi prigrizki in dobro pijačo, je pa itak znana stvar. Okrog 4. je ta prireditev, ki je imela povsem značaj prijetne domačnosti, bila zaključena v najlepšem redu.

Delavni viški Sokol, ki vrši v najlepšem ljubljanskem predmestju v polni meri svojo nalogo na telesnovzgojnem in prosvetnem polju, je imel snoči v dvorani Sokolskega doma na Viču prisrčno domačo zabavo, na kateri tudi ni manjkalo prav čednih mask. Negodetov jazz je sviral neumorno do 3 ure zjutraj mladim in starejšim plesalcem. Ker je bil večer posvečen bolj valčku, so torej to pot posebno starejši plesalci prišli na račun. Zabava je bila lepo obiskana od domačinov iz vse viške občine in se je kot prava sokolska prireditev vršila brez pijančevanja in brez najmanjših incidentov.

Na pustni torek
9. februarja t. l.
v vseh prostorih SOKOLSKEGA DOMA NA »TABORU«
PUSTNI KORZO
(Šentpetrskih fantov)
Godba „SOKOLA I“
Vstopnina Din 10.—

Zanimiv načrt koledarske reforme

Beograd, 6. februarja.

Vprašanje izenačenja koledarja se je razpravljalo že nekajkrat v naši javnosti in bavila sta se ž njim tudi že sinod in arhijerejski sabor pravoslavne cerkve na svojih lanskih sejah. Vendar pa tu ni prišlo do končnega sklepa, ker je treba, da se v tej stvari sporazumejo vse pravoslavne cerkve. In je upanja, da pride do tega sporazuma v najkrajšem času, že letošnjo pomlad, ko se snide na Sveti gori konferenca vseh pravoslavnih cerkva, ki ima na svojem dnevnem redu med najvažnejšimi točkami tudi reformo koledarja.

Na prošnjo sinoda so nekateri učenjaki in strokovnjaki podali svoja mnenja. Tako je med prvimi izpregovoril profesor dr. Milankovič, a v zadnji številki »Vesnika srpske pravoslavne crkve« je razložil svoje mnenje priznani učenjak dr. Peter Vukičević.

Znano je, da se je z reformo koledarja bavilo lani tudi že Društvo narodov, da je bil že odobren neki načrt, da pa se je izvedba odgodila na želio cerkva, ki so hotele točneje proučiti stvar. Načrt dr. Vukičevića je bil izdelan že leta 1930 in se kolikor toliko razlikuje od načrta, ki je bil odobren v Društvu narodov. Srbski sinod se nikakor ni bavil ž njim in torej o kaki oficielni odobritvi tega načrta z njegove strani še ne more biti govora, ali značilno je vendarle, da se načrt sedaj objavlja v pravoslavnem službenem glasilu. Iz tega dejstva bi se vsekako moglo sklepati, da je srbska pravoslavna cerkev načrtu naklonjena.

Po dr. Vukičeviću bi leto imelo 13 mesecev, vsak mesec 28 dni odnosno 4 tedne po 7 dni. Pri navadnem letu se postavlja preostali dan na čelo leta kot začetni dan Novo leto, brez datuma, v prestopnem letu pa se dodaja med dnevoma 14. in 15. julija, ali pa na začetku drugega polletja tudi dan brez datuma. Leto, mesec in tedni se začenjajo s ponedeljkom in je slika vseh mesecev popolnoma enaka:

Pon.	T.	Sr.	Č.	P.	Sob.	N.
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

Tako imajo vsi meseci enako število dni, se začenjajo s ponedeljkom in končujejo z nedeljo, prazniki s stalnimi datumi dobivajo stalne tedenske dneve, prazniki s stalnimi tedenskimi dnevi morejo dobiti stalne datume, dvomesečja, tromesečja imajo vedno isto število dni in tednov in dogovorjeni roki se morejo točno določiti po letih, mesecih, tednih in dnevih. Dneva brez datuma bi seveda ne štela.

Kar se tiče premičnih praznikov, meni dr. Vukičević, da je gotovo popolnoma v krščanskem duhu, da velika noč dobi stalen datum, po njem pa tudi vsi ostali premični prazniki. Po krščanski tradiciji je Kristus vstal od smrti v nedeljo, 5. aprila, petnajsti dan po pomladnem ekvinokciju. Po mnenju dr. Vukičevića naj bi se torej Velika noč praznovala v nedeljo, 14. januarja, če se uvede novi koledar z začetkom ob pomladnem ekvinokciju, ali pa v nedeljo, 11. aprila, če se novi koledar uvede z začetkom ob sedanjem novem letu. In po tem datumu se uravnavajo potem vsi ostali sedanji premični prazniki.

Tako preurejeni koledar bi bil gotovo kar najmodernejši, pri tem pa zelo enostaven. Obenem bi bil takorekoč večen. Ker bi se zopet za cel dan narastli preostanki vrinili kot dan brez datuma v stalni koledar, bi ostal neizpremenjen in neizpremenljiv. Edini ugovor, ki bi se mogel najti proti njemu, bi mogel izhajati samo iz babjevernega strahu pred številom 13, ker bi leto imelo 13 mesecev, toda v današnjih modernih časih se tak ugovor pač ne bi smel upoštevati.

Kakor rečeno, je precej verjetno, da srbska pravoslavna cerkev ne bi nasprotovala taki reformi koledarja, če bi se splošno uvedla.

Vremenski pregled

Mila zima traja dalje. V nekaterih predelih Evrope, n. pr. v severni Švici in po ravnem še dalje proti morju že 50 let niso imeli tako malo snega kot letos. Tudi pri nas se ne moremo pritoževati, dasi je temperatura vendarle po večini pod ničlo, tako da srednja temperatura niti ne bo kaj posebno visoka. Nimamo pač niti hujšega mraza, zato pa tudi ne pravih dni z južnim vremenom. Vreme je pri nas izredno enakomerno, tako malo spremenljivo, kakor prav malokdaj: v tem je prav za prav poglavitna posebnost letošnje zime.

Večino januarja je gospodoval anticiklon nad srednjo Evropo, dočim je vso severno Evropo in Rusijo preplavljal pod vplivom severnih depresij topli oceanski zrak. To je bila ona doba, ko se je pri nas megla držala brez presledka na visoko v nižjih predelih, dočim so imeli na višinah povsem jasno.

Pred dobrim tednom se je splošna vremenska situacija spremenila v tem smislu, da se je anticiklon prestavil za nekoliko bolj proti severozapadu in tabori sedaj s svojim jedrom ravno med našimi kraji in severnimi velikobritanskimi otoki. Mi smo s tem prišli bolj v območni predel visokega zračnega pritiska, kar je važno šele, ako pogledamo, da so z odmaknitvijo anticiklona severne depresije dobile bolj prosto pot za prodiranje proti srednji in južnovzhodni Rusiji. V taki situaciji nastopi pri nas pretežno severozapadni veter, ki prinaša suh, ne mrzel, pa tudi ne pretopel zrak in kar je glavno, razžene meglo. Ko je nastopila opisana situacija, je megla brž izginila in odtlej imamo najlepše jasne zimske dneve, kakor si jih moremo misliti.

Depresije so se sedaj bolj počasi pomikale čez Rusijo, zato so imele več časa in prilike, da so v svojem vetrovnem vrtincu potegnile nase tudi mrzli polarni in sibirski zrak. Spričo tega se je prav zelo shladilo nad Rusijo; pod vplivom invazije sibirskega mraza se je temperatura nad severno Rusijo znižala do 40° C pod ničlo, pa tudi v sredini in na jugu je nastopil mraz, tako da imajo v Moskvi kot v Kijevu ali na spodnjem Donu 17 do 20° C pod ničlo, na spodnji Volgi pa še več. Potemtakem že ne bi bilo čudno, če bi tudi k nam pljusknil mrzli val od severovzhoda, ali za hujši in trajnejši mraz ni pogojev.

Film afriške divjine

Ljubljana, 7. februarja.

Alojzij Horn, dolgoletni potujoči trgovec na afriških rekah, se je odpravil na nevarno potovanje v džunglo. Spremlja ga Peru, še mlad sin južnega Amerikanca, ki je bil pred leti dober Hornov prijatelj. Prodirata ob reki, ki je polna krokodilov in povodnih konj. Mlad Peru ne more prav verjeti, da bi bilo to potovanje tako nevarno. A prav kmalu odkrijeta okostnjake, ki jima nazorno dokažejo, da domačini niso miroljubni in krotki ljudje, marveč hudo nevarni ljudožrci.

Pustolovca prideta do nekega pol civiliziranega plemena, kjer ravno ponujata svoje blago, ko zdajci začujeta iz pragozda udarjanje bobnov. To je znamenje, ki se z njim divja plemena sporazumevajo, da se začno »žužu«, divji plesi in daritve bogovom. Zato se naglo poslovita od divjakov in kreneta dalje ob reki, da se skrijeta pred ljudožrci. Ravno se hočeta utaboriti, ko zagledata nosača Edite Trendove, vdove po misijonarju, ki jima pove, da potuje k krvoločnim Isorgom. Pred dvajsetimi leti je v boju z divjaki izgubila moža in hčerko, še dojenčko, vendar trdno veruje, da ji otrok še živi. Izvedela je bila, da je pri Isorgih neko belo dekle, ki ga divjaki molijo kot svojo boginjo, in zdaj gre k njim pogledat, ali ni to njena hči.

Horn ji odsvetuje, naj nikar ne gre k Isorgom, saj še noben belec ni ostal živ, ki je prišel k njim. O, teh divjakov se boje celo afriški črnci! Ona pa se za vse njegove nasvete ne zmeni in odkloni tudi njegovo spremstvo, češ da se ji kot neoboroženi ženski ni treba bati, a če bi jo zagledali skupaj z oboroženim belcem, bi jo gotovo napadli. Horn se vda, pove pa ji, da pride čez nekaj dni za njo, da ji pomaga, če bi se ji kaj pripetilo.

Res vidimo čez nekaj dni Horna in Peruja z orjaškim puškonoscem Rencherjem na čelu, kako iščejo njeno sled. In nenadoma jo zagledajo mrtvo ob znožju slapa — nosači in spremljevalci so se očividno ustrašili Isorgov in pobegnili, njo pa prepustili usodi. Naši prijatelji pridejo srečno čez slap ter se med boji z leopardi, nosorogi in drugimi zvermi pretolčejo do vasi. Tam pa jih Isorgi ujamejo in njihov poglavar zapove, naj jih mučijo. Baš takrat se prikaže »bela boginja«, ki se silno začudi, ko zagleda drzne belce. Peru misli, da jih hoče rešiti, in položi proseč svoje roke na njene. Ona pa se nad tem razsrdi in ga začne pretepati z bičem. Peru se ne zgane in niti ne trene z očmi, ker noče divjakom pokazati strahu in bolečin. Deklico, ki drugače v divjosti prav nič ne zaostaja za Isorgi, to vendarle nekoliko zgane.

Takrat se začno plesi »žužu« in divjaki priženejo Horna, Rencherja in Peruja na sredo svojega tabora, da jih začno mučiti. Toda deklica je bila že sklenila rešiti jih. Svečeniku pove, da še ni prišel čas za njihovo smrt in tako se ji posreči pregovoriti jih, da jih sme prepeljati v čolnu čez jezero. Ko so na oni strani, požene čoln na sredo jezera in vsi trije z deklico vred pobegnejo v džunglo.

Na begu morajo prenašati neverjetne težave in nevarnosti, venomer so v strahu, da jih Isorgi ne dohite. Njihovo edino orožje so ošiljene palice. Naposled pa jih črnci le dohite. Horn pošlje Peruja in deklico v eno smer in naroči Rencherju, naj pazi nanjo, sam pa se obrne v drugo smer, da bi speljal Isorge na krivo sled. Takrat šele Horn spozna, da ljubi deklico, ki se imenuje, kakor mu je bila njena mati povedala, Nina. Pa tudi Peru je zaljubljen vanjo. Horn bi najrajši ostal pri njej, ker pa ve, da bi jo tako samo pogubil, se naposled s težkim srcem poslovi od nje in Peruja.

Toda Renchero, ki mu je bil Horn naročil, naj pazi na deklico, vrže tovor s sebe in pride za Hornom, katerega noče zapustiti. Moža zakurita ogenj, da tako privabita Isorge, nato pa se skušata rešiti čez močvirje, ki kar mrgoli krokodilov. Ko sta srečno na drugem bregu, zažgo Isorgi ogenj, hoteč jih z dimom pregnati iz gozda. Renchero in Horn ležeta na posekana debla in jih pokrijeta z vejami in travo — takrat pa prileti kopje in zadene črnca v prsa. Zvesti nosač umre v Hornovem naročju in njegove poslednje besede so: »Moj brat — dober strelec«.

Peru in deklica prideta po dolgem in težavnem potovanju do plemena čudnih pritlikavcev, ki mrze Isorge in zato oba begunca prijazno sprejmejo. Nato ju spremijo do naselbine belcev, kamor pride kmalu tudi Horn. Videč, da se Peru in Nina ljubita, sklene, da se odpove svoji ljubezni, saj je ta reč itak samo za mlade ljudi. Zaljubljenca pošlje na ladjo, ki naj ju odpelje v civilizirane dežele. Peru ga povabi s seboj, toda lovec Horn odkloni: »Ne morem živeti brez Afrike.«

In tako ga vidimo, kako spet potuje ob reki, in z njim je Rencherov mlajši brat . .

To je vsebina grandioznega velefilma, katerega premiero prinaša Elitni kino Matica. Kakor po vsem svetu, bo tudi v Ljubljani »Trader Horn« senzacija, o kateri bo še dolgo govorilo vse mesto.

Mariborski nedeljski dogodki

Maribor, 7. februarja.

Že proti poldnevu je prijazno zimsko sonce privabilo na ulice Mariborčane, ki so predvečer pustne nedelje preživeli precej veselo. V unionski dvorani je bila maškarada pod devizo »V deželi smehljaja«, dobro obiskana. Pravijo, da je dosegla svoj uspeh, kar je vsekakor značilno. V Narodnem gledališču pa je bila krstna predstava

Golouhove groteske »Sedanjosti«,

rezke satire na današnji čas, ko svet silno veliko govori, a ničesar ne stori, stalno konferira in modruje ter rešuje krizo, ljudstvo pa vedno bolj strada. Uspeh predstave ni izostal.

Dopoldne so se zbrali v Čitalnici študijske knjižnice marljivi mariborski

raziskovalci naše preteklosti.

Muzejsko društvo je imelo svoj redni letni občni zbor in je zaključilo uspešno bilanco preteklega leta. Zborovanje je otvoril prelat prof. Kovačič, ki je v jedrnatih besedah očrtal delovanje društva, ki je v lanskem letu zabeležilo dragocene pridobitve. Društveni tajnik prof. Baš je zanimivo predaval o lanskih arheoloških najdbah v Mariboru na Koroški cesti in na Glavnem trgu. Ob koncu predavanja je omenil tudi bogato zbirko g. Tscharreja, ki hrani pred vsem zanimive rokopise Schillerja, Goetheja, nadalje zanimivo pismo Pašića izza njegovih dijaških let, ki še ni bilo publicirano. V zvezi z občnim zborom je priredilo društvo v študijski knjižnici tudi razstavo najvažnejših lanskih pridobitev.

Policijska kronika

je prav pestra. Snoči in davi je policija aretirala dva berača, nekega »bratca« zaradi tatvine suknje, dve osebi zaradi razgrajanja in pijanstva in dve ženski zaradi tajne prostitucije. Na Pobreški cesti sta snoči že v poznih urah ustavila policijska agenta neko Marijo C. in našla pri njej večjo množino saharina. Marija s saharinom je morala z njima na policijo, kjer so ji podrobno izprašali vest. Izročena bo zaradi tihotapstva sodišču.

Nemalo senzacijo je zbudila v mestu vest, da je snoči na zahtevo državnega tožilstva

policija zapečatila poslovne prostore Kmetijske eksportne družbe

na Aleksandrovi cesti, ki je v zadnjem času vršila vneto propagando za življenjsko in nezgodno zavarovanje, zlasti med podeželskim ljudstvom. Ker so se dogodile v poslovanju družbe neke nezakonite manipulacije, za katere je izvedel državni tožilec, je policija zaslišala tudi štiri družbine funkcionarje in jih izročila sodišču. Po čudnem naključju je bil snoči aretiran tudi peti funkcionar, ki ga je po nedolžnem obtožil neki Neumann, da mu je hotel izpeljati tisočak, kar pa je davi preklical. Glede na nerednosti v poslovanju Kmetijske eksportne družbe, poziva mariborska mestna policija vse, ki se čutijo na katerikoli način oškodovane po zastopnikih omenjene družbe ali nje same, da se čimprej javijo predstojništvu policije ali pa najbližji orožniški postaji.

Nadalje imajo zabeleženih na policiji

16 prijav

zaradi prevar, tatvin, nedostojnega vedenja, prekoračenja policijske ure in drugih pregreškov. Policiji je bilo včeraj prijavljenih zopet

pet tatvin koles.

Tako je zmanjkalo kolo nekemu posestniku iz Selnice iz veže okrožnega sodišča, kjer je bilo pokradenih v zadnjem mesecu 10 koles. Med policijskimi prijavami imajo zabeležen tudi

vlom v pisarno ravnatelja klasične gimnazije.

Ko je snoči okrog 10. stopil za trenutek ravnatelj v svojo pisarno, je opazil, da ključavnica ni v redu. Obvestil je o tem stražnika, s katerim je skupno odklenil pisarno, v kateri sta našla pod mizo nekega mladeniča, ki ga je stražnik odvedel na policijo. Tu je aretiranec pri zaslišanju povedal, da je hotel poiskati in si ogledati neke listine, ker je bil svoječasno učenec tega zavoda. Njegov zagovor seve ne bo držal in ga bo policija izročila sodišču.

PUSTNI PLES SOKOLA II V KAZINI
NA PUSTNI TOREK 2232

Čitajte ilustrovano revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Rudolf Kresal:

Kam pa, kam?

Ure so odbile sedem.

Ulice so zaživele. — Ponekod je bilo videti, kakor bi se ljudje zbirali h kakemu zborovanju. Ljudje iz vseh slojev, vseh poklicev. Tovarniški delavci, delavke, čevljarski vajenci s čevlji v rokah, pred njimi gospodične v velikih klobukih, uradnice in uradniki, tu pa tam kak trebušast gospod, bančnik ali trgovec ali pek drobne tipkarice z bledimi obrazi in s sanjavimi očmi, studentje vseh šol v ponošenih oblekah in zmečkanih klobukih — ali pa nafrakani, kakor za ples.

Vse je hitelo na ulice, se prelivalo iz ceste v cesto preko trgov na promenado, po zadnjih opravkih pred nočjo, domov ali kamorkoli.

Bil je to beg. Beg iz neznosne in dolgočasne vsakdanjosti, beg od visokih miz, beg iz zatohlih zakajenih, po smoli ali črnilu, po sajah in starem papirju smrdečih delavnic in pisarn, beg od trušča strojev in bijočega požvižgavanja jermenikov v zadnji odtenek dneva po zadnje in morda edino blažilne kapljice življenja, ali po najgrenkejše, česar še more človeku nuditi ugašajoči dan, da se potem vse potopi v noč, da izgine v tisočerih sanjah ali v divje razplamenelih strasteh vsak spomin na preživljeni dan, na vse tiste križe in težave, ki jih od rojstva do smrti nosi vsak pošten človek od ranega jutra do poznega večera.

Znočilo se je.

Okna hiš so zažarela v medli luči.

Po cestah so svetilke kakor trudne roke kazale poti.

In krčme so oživele.

Ljubljana.

*

Tu pa tam je stala na izhojenem lesenem ali kamenitem pragu natakarica, debelušna, sladko se nasmihajoča natakarica ali lepo, vitko, rdečeustno dekle v čistem belem predpasniku.

Bile so kakor živa znamenja.

In kdor je iskal znamenj, kdor ni bil tako močan, da bi rasel le iz sebe, da bi se za svoj prihodnji trenutek boril z roko v roki z neizprosno voljo svoje usodnosti, je zamižal in se predal tem živim znamenjem, debeluškam, vitkim dekletom, točajkam, strežajkam, zapeljivemu krčmarskemu klavirju, ali pa, na vse zadnje, praznim vratom, izza katerih zaudarja po kislem vinu in slabem zraku. Prestopil je prag. In ko je bil na svetlem, v izbi s slabim zrakom, se je v njem nekaj sprostilo, bolečina je postala lažja. Ogledal si je vsako mizo posebej, si izbral svojo: pa mu je odleglo. Ljudi je ošinil s površnim, malomarnim, kdaj pa kdaj z ostrim srditim pogledom, se za en trenutek zagledal v lepo dekle, ki je bilo v družbi elegantnega gospoda, slabo oblečenega delavca, studenta ali rokodelskega pomočnika, pomislil malo, ali se ne bi z njo spogledoval in njega zmedel, — in že si je glavo podprl z rokami in se zamislil v svoje prazno, in morda že tudi ubito življenje..

K mizi je pristopila zmerom prijazna natakarica in ga vzdramila. Tako prijazna je bila, da se mu je zastudila ali mu vzbudila polteno poželjenje, debelušna, grda ali lepa in vitka natakarica, in ga z mokrimi ustnicami, na katerih je drhtel vsiljivo postrežljiv nasmeh, vprašala:

»Klanjam se. En četrt, gospod?«

»Da, en četrt, gospodična!«

»Prosim!« je rekla in se zavrtela, da ji je krilo šlo kvišku kakor razposajeni plesalki in je odbitela z veselim, poskočnim korakom, kakor da ji je v dušo bilo posijalo najlepše pomladno sonce.

Kdor pije sam, je žalosten in potrt — ali pa koga ali nečesa pričakuje. In pije zato, da je žalost večja, da bolečina raste do obupa, da se pričakovanje dvigne v blazno čakanje sreče, in da človek uživa sam v svoji slabosti.

*

O, tista prazna, dolgočasna vrata, izza katerih zaudarja po kislem vinu in slabem zraku, izza katerih vpada v ulico kdaj pa kdaj samoten glas pijanega človeka ali pa visok, kričav natakaričin smeh. Kdo more dognati vso skrivnost takih vrat in doumeti ves obup, ki ga tam pokopuje sto in sto ljudi, da vstane potem s podeseterjeno silo. Sicer pa tega vedeti treba ni. Kdor je okusil to grenkobo in blaženost v trepetu, da doma joka žena in stradajo otroci, da on ne ve, kam bo jutri položil glavo, in ima v žepu le za en sam prekomeren požirek, ta zavrže vse skrivnosti, vsa vprašanja in ves svoj obup v vino se potapljajoče misli. Časih se v njem razdivja krohot do skrajnih samomorilnih idej, in kolne — sebe, vsa prazna vrata, vse umazane in polite mize, mater in očeta, brate in sestre, kolne v sebi ljubezen, jo taji in utaji v sebi in pred svetom, prekolne svoj lastni svet in vse, kar ga obdaja. Vse se zavrti! Mize zaplešejo, natakarice plešejo, gospodje in gospodične plešejo, starci grabijo z velikimi, koščenimi rokami za ugaslimi prividi iz mladosti. On pa, ki je mlad, vzkrili z rokami, izbulji oči, se široko zasmeje, pokliče natakarico, jo objame okrog pasu, rad bi vedel le to, koliko je dolžan. — Ali pripeti se, da se zgrudi pod mizo, še preden izve, koliko je dolžan.

Ne! Ne!

Proč odtod!

*

Takole se po cestah pomikajo mlada in stara življenja. In če je mlado, potem so misli kakor kovaška kladiva:

Premišljuje, kaj je z njim, ki se piše Sadar in so mu doma rekli mutec. Premišljuje, kaj je on, kaj je en milijon drugih, ki so kakor on? Neprenehoma ga objema občutek, da ga od trenutka do trenutka prešinja električna struja, mu nevidna roka z dolgo tenko igro prebada lobanjo.

»Zakaj nisem zavil v prvo krčmo in se zaril v možgane z glavo, oprto ob pesti! Se do smrti opil.«

Ah! Ah!

Norec! Bedak! Sentimentalen romantik! zmerja samega sebe in nadaljuje svojo misel:

»Čemu ne stopiš pred stolnico in si ne misliš, da je kaka pariška katedrala, zidana v mrko zanosnem gotskem slogu in se ne vdaš davno poteklim časom in njihovim ljudem, ki jih kdaj pa kdaj gledaš v duhu, v svojih res svetlih trenutkih, kakor čudovite lutke, ki so tekale z drznimi naklepi po tesnih ulicah srednjeveških mest, po volji slehernega človeka, ki mu je žvenketal meč in je za pasom imel pripet mošnjiček cekinov, ki jih je naropal po vseh državah svojega časa, po Evropi in Palestini s svojo zločinsko roko.

Ah, kaj! Ali ne? Da da, ti dobro veš, Sadar, mutec, da ljubljanska stolnica ni in ne more biti pariška katedrala, vendar pa se ti kljub temu časih zazdi, da si ena tistih davnih lutk, ki so tekale kakor sta zvenela meč in cekin. Si, si taka lutka, ti večni blodnež, ki si želiš širokih cest, a si izbiraš le najbolj tesne, velikih trgov in bogatih dvoran — pa po čudnem naključju stanuješ zmerom v umazanih izbah in se ti zdi prav in lepo in dobro, da se tvoj duh zmerom in vsemu upira.

Pa nič ne de. Izdajavca srečaš ob vsakem koraku.

Prijatelj ti da zaušnico, ko je najmanj pričakuješ. — Zlasti tedaj, kadar nosi v sebi zavest greha.

Pa vse to je skromen in še zmerom lep nič.

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Z razorožitvene konference

Predsedniška miza razorožitvene konference v Ženevi .Zgoraj predsednik Henderson X

Največja bencinska cisterna

V Švici so zgradili doslej največjo prevozno cisterno, v katero gre 70.000 litrov bencina

Pomoč brezposelnim v Parizu

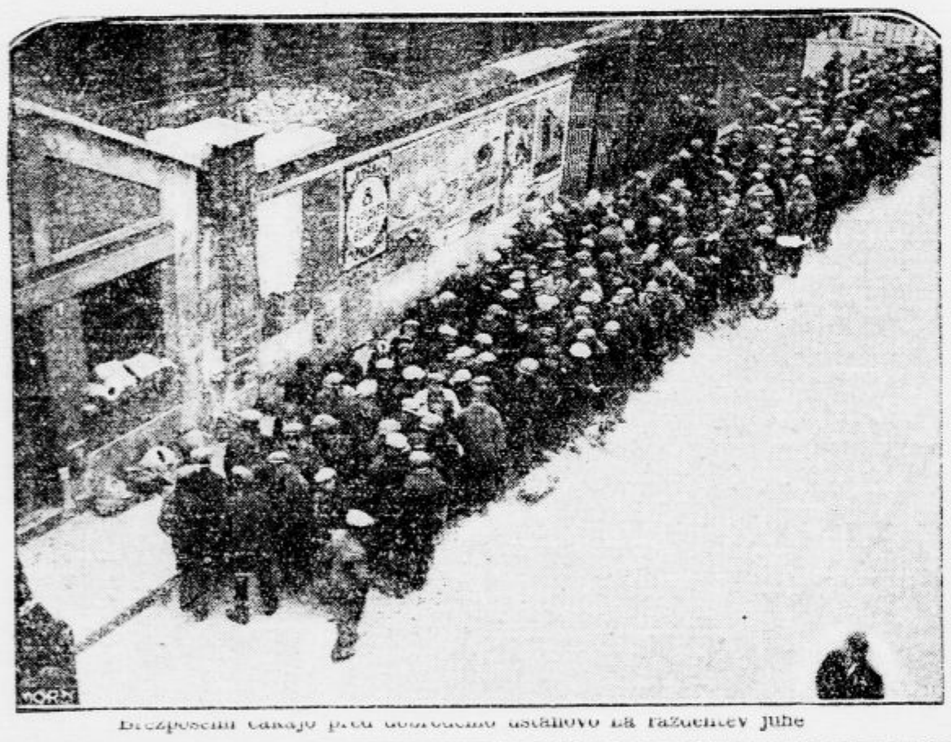

Brezposelni čakajo pred dobrodelno ustanovo za razdelitev juhe

Palica namestu trobila

V drugi polovici januarja so uvedli na češkoslovaških železnicah nov signalni znak pri odhodu vlakov Namesto trobila, s katerim so dajali vlakovodje in sprevodniki znamenje za odhod, rabijo zdaj signalno palico, ki se je s pridom uveljavila že na nemških železnicah. Ponoči nadomešča signalno palico električna svetilka modre barve. Baje se s tem pospešuje izstopanje in vstopanje potnikov in vlaki so mnogo hitreje odpravljeni kakor poprej, ko so se ljudje vedno zanašali na glas sprevodnikovega trobila.

Vsakih deset let novi avtomobili

Francoska avtomobilska industrija je pripravila zakonski osnutek, ki ga bo predložila parlamentu. V Periguexu so se namreč sestali vsi avtomobilski industrijci Francije, ki razpolagajo z mnogimi tvornicami in 500.000 delavci. Sprejeli so resolucijo, ki poziva vlado, naj uzakoni načelo, da se mora uničiti vsak avtomobil, ki je star 10 let. Če bi bil predlog uslišan in bi vlada sprejela zahteve avtomobilske industrije, bi uničili v Franciji vsako leto približno 45.000 voz. To bi seveda močno poživilo francoske avtomobilske tvornice in bi močno zajezilo grozečo brezposelnost. Za vsak uničen avtomobil bi prejel lastnik nakazilo, ki bi ga upravičevalo do znatnega popusta pri nakupu novega voza.

Lake Placid

Plaketa za 330 udeležencev zimske olimpiade 1932.

Napoleon — dolžnik

Francoski prosvetni minister Roustan je nedavno zahteval za bivšo igralko Worms-Barette red Častne legije. Pri tem je prišlo na dan, da je francoska vlada bivši umetnici prav za prav precej dolžna. Leta 1793 je prišel Napoleon za nekaj dni v Avignon. Stopil je v restavracijo pradeda Mme Worms-Barette in je napravil za 60 frankov računa, ki ga pa ni plačal, ker ni imel denarja. Gostilničar je bil zaradi tega razkačen in je divjal, pozneje, ko je postal Napoleon cesar, pa se je bahal, da mu je storil veliko uslugo. Ta zgodba se zdaj kolportira širom Francije in Mme Worms-Barette žari od njene slave.

Podzemsko čudo New Yorka

Newyorška podzemska železnica je dobila v Osmi aveniji železnico, ki je pravo čudo ameriške tehnike in prometa. Vsak voz te železnice stane 38.000 dolarjev. Tvornica, ki je prejela naročilo za cele garniture, je morala zgraditi mesečno po 40 voz To ni bila lahka naloga. Za vsak vagon je namreč bilo treba 600 risb. za pritikline pa še drugih 300 risb. Samo en načrt, ki kaže tloris vagona je 3.60 m velik in je veljal toliko kolikor plačano pri nas za avtomobil. Vsak vagon, ki je 18 m dolg, pa tehta 160 ton, ima 60 sedežev in sprejme v primeru sile lahko 280 oseb. Za vsak voz je bilo treba 6000 kosov, med drugim 12.300 vijakov 22.558 zakovic, 451 kosov cevi za dovajanje zraka in 69 km žice. Pri vsakem vagonu so morali izvrtati nad 100 tisoč luknenj.

Tujski del Šanghaja — trdnjava

Žične ovire in barikade na meji inozemske koncesije v Šanghaju

Eksplozija raztrgala kolesarja

V Cosenzi, glavnem mestu Kalabrije, je raztrgala eksplozija nekega kolesarja. Mož si je bil privezal pod sedež zavitek smodnika, ki ga je hotel porabiti za razstreljevanje. Smodnik pa se je nenadoma užgal in raztrgal kolesarja na kose, vrhu tega pa še ranil neko žensko na cesti.

Razstava civilizacije v Parizu

Predsedstvo francoskega senata je prejelo spomenico, s katero se daje pariški vladi pobuda za prireditev »Razstave civilizacije« 1937 v Parizu. Razstava naj ne bi pokazala samo materiala ki se nanaša na civilizacijo, ampak naj bi tudi pričala, kakšnega pomena je duhovno sodelovanje med narodi.

Pozabljena kuharica

Sodnik v pariškem predmestju Neuillyju, je moral odločiti v redki zadevi. Kuharica, ki jo je gospodinja lani pozabila v Nici, je zahtevala pravico. Neka inozemska grofica, ki je več let bivala v Neuillyju, je lanskega septembra kuharico odpeljala v Nico, kjer je imela lastno vilo. Mesec dni pozneje so nenadno poklicali grofico v Biarritz k nevarno oboleli materi. V naglici je izročila kuharici ključe od vile, jo pustila samo v hiši, se odpeljala in izginila brez sledu. Zvesta kuharica je leto dni pisarila v Neuilly in Biarritz, ker se ni upala zapustiti vile. A gospodinje ni bilo od nikoder. Kuharica je porabila vse skromne prihranke, se povrnila v Neuilly in v obupu izročila zadevo sodniku. Slednji je grofico v odsotnosti obsodil na plačilo zahtevanega zneska in od kuharice sprejel v varstvo ključe. Uradni list zdaj poziva pozabljivo damo, da bi se spomnila na lastno hišo in zapuščeno kuharico.

Mlin na veter — spomenik

Mlin na veter Charité, ki stoji še danes na pariškem pokopališču Montparnasse, bodo postavili pod zaščito za varstvo spomenikov. To je namreč mlin, ki je ostal v Parizu na levem bregu Seine, zgradil pa ga je red bratovščine Charité. Svoje čase so prihajale k temu mlinu na izlete cele družbe, posebno za vlade Ludovika XV. je bil ta kraj zelo priljubljeno letišče.

»Mulier taceat in ecclesia«

Univerza v Halleju na Nemškem je letos slavila važno obletnico svojega obstoja. Pri tej priliki so se udeležili svečanosti profesorji in dijaki. Za slednje so bile razpisane posebne nagrade za znanstvena dela. Prvo nagrado je komisija prisodila spisu iz medicinske stroke ki je bilo vloženo z geslom »Mulier taceat in ecclesia«. Ko so izklicevalci sporočili to formulo zbranemu dijaštvu, je nastal med poslušalstvom pomenljiv šum. Kmalu nato pa je sledilo največje presenečenje. Ko so odprli zalepko, da prečitajo ime nagrajenca, se je izkazalo, da je vložila delo z navedenim geslom — neka dijakinja. Moškim komilitonom so se pri tem baje zelo podaljšali obrazi, kajti nihče ni pričakoval, da bo odnesla prvo nagrado dijakinja.

Novi poskusi z umetno meglo

V Toulonu so pred nekaj dnevi delali poskuse z novo umetno meglo, ki se razlikuje od dosedanje umetne megle po tem, da napravlja vtis popolnoma pristne megle, ne pa črnih dimastih štren. Podrobnosti novega postopka so kajpada vojaška tajna, strokovnjaki pa menijo, da pomeni ta pridobitev velik napredek za bodoče vojevanje v zraku.

Katastrofalen potres na Kubi

Otok Kubo je obiskala grozna nesreča. Potres je skoraj docela razrušil mesto Santiagu. Slika kaže cesto v Santiagu de Kuba

Izak Babelj:

Saška

Pisatelj naše novele je po rodu ruski Žid iz Odese. Državljanske vojne v Rusiji se je udeležil v kavalerijski armadi Semjona Budjonega, sedanjega komandanta sovjetske konjice Doživljaje iz svoje vojaške službe je uporabil za večino svojih naturalističnih povesti, ki so zbrane v knjigah »Konarmija« (Kavalerijska armada) in »Povesti iz Odese«, od katerih je zadnja prevedena tudi v srbo-hrvaščino in je lani izšla v Beogradu. Saška, junak naše novele je osebnost ki jo v njegovih povestih zelo pogosto srečavamo. Op. prev

Saška, tako mu je bilo ime. Kristus pa so mu pravili zaradi njegove pohlevnosti. Bil je občinski pastir v stanici in že od štirinajstega leta dalje mu opravljal nobenega težjega posla, od časa ko je zbolel na tisti grdi bolezni. Vse pa se je zgodilo tako:

Tarakanič, Saškin očim, je na zimo odšel v mesto Groznyj in tam stopil v zadrugo. Zadrugo so ustanovili rjazanski mužiki in dobro je uspevala. Tarakanič je opravljal zanjo tesarska dela, katerih se mu je toliko nabralo, da jih ni več zmagoval. Zato je poklical dekla k sebi: stanic bo že kako čez zimo prebila brez Saške. Saška je teden dni delal pri očmu. Potem je prišla sobota, popraznovala sta in sedla k čaju. Zunaj je bil že oktober, toda vzduh je bil lahak Odprla sta okno in pristavila drugi samovar Mimo okna je šla beračica. Potrkala je na oknice in dejala:

»Zdravstvujte drugomestni kmetje! Poglejte me kakšna sem.«

»Kaj ti pa je:« je dejal Tarakanič. »Noter stopi, sirota noter!«

Beračica je nekaj časa šarila okoli voglov potem pa namah planila v sobo. Stopila je k mizi in se priklonila do pasu. Tarakanič jo je zgrabil za kito potegnil kito navzdol in jo pogladil po laseh.

»Fu, ti, kakšen korenjak in kako postaven mužik si.« je dejala, »lep cirkus mora biti s teboj... Prosim nič nai se vama ne studim,« je naglo šepnila in zlezla na klop. Tarakanič se je pozabaval, kolikor se je mogel. Beračica je nagnila glavo nazaj in se smehljala.

Zagledala je Saško, ki je za mizo pil čaj in se ni zmenil za ves božji svet.

»Je ta fant tvoj?« je vprašala Tarakaniča

»Tako nekako,« je odgovoril Tarakanič, »prav za prav je ženin.«

»Glej ga, kako je izbuljil oči,« je dejala ženska, »nu pojdi sem!«

Saška je pristopil k njej in nalezel tisto bolezen. Toda na bolezen ni tisti mah nihče pomislil. Tarakanič je dal beračici ostanke jedi in svetlo srebrno petico.

»Očisti jo s peskom, stara« je dejal Tarakanič, »pa se bo še bolj svetila. V temni noči jo obljubi gospodu bogu in videla boš, svetila ti bo namestu lune...«

Prostakinja si je zavezala kito, pobrala kosti in odšla. Čez štirinajst dni je bilo mužikoma vse jasno. Silno sta trpela zaradi bolezni, prebila z njo vso zimo in se zdravila z zelišči. Na pomlad pa sta se vrnila v stanico k svojemu kmečkemu delu.

Stanica je bila od železniške proge oddaljena devet vrst. Tarakanič in Saška sta šla po polju. Zemlja je ležala v aprilski vlagi. V črnih jamah so blesteli smaragdi. Zelena trava je kakor prešita odeja prerašala zemljo In od zemlje je dehtelo kislo kakor od vojaškega dekleta ob zori. Prve črede so se pasle po holmih in obrisi žrebet so igrali v višnjevih prostranstvih obzorja.

Tarakanič in Saška sta šla po komaj vidnih stezicah.

»Pusti me, Tarakanič, med občinske pastirje« je dejal Saška

»Kaj?«

»Pastirji se imajo tako lepo in ne morem si kaj, da ne bi postal tudi sam pastir.«

»To mi pa ni po volji,« je dejal Tarakanič.

»Pusti me, za boga pusti me Tarakanič,« je ponavljal Saška, »vsi veliki svečeniki so bili pastirji.«

»Saška — svečenik,« se je zakrohotal očim, »pri bogomolki je nalezel bolezen..«

Pri Rdečem Mostu sta prekoračila nolmov hrbet, minila gaj in potem čredo, ki se je vračala domov, in ugledala križ na staniční cerkvi. Ženske so se šele zvečer po plotih, kazaki pa so sedeli pod bezgovjem, pili vodko in peli. Do Tarakaničeve izbe je bilo še pol vrste hoda.

»Daj Bog, da bi se vse srečno iztekło,« je dejal in se pokrižal.

Prišla sta do hiše in pogledala skozi okence. V hiši ni bilo nikogar. Saškina mati je molzla kravo v hlevu. Mužika sta se nesišno prikradla, Tarakanič se je zasmejal in zakričal za ženinim hrbtom:

»Motja, vaše visoko blagorodje, daj gostom večerjo!«

Žena se je obrnila, zatrepetala, stekla iz hleva in se zasukala po dvorišču. Potem se je vrnila na svoj prostor se vrgla Tarakaniču na prsa in nepremično obstala.

»Glej, kako si umazana in malo vabljiva,« je dejal Tarakanič in jo laskavo odrinil od sebe. »Pokaži otroke...«

»Ni jih več najinih otrok,« je dejala žena vsa bleda, iznova stekla po dvorišču in se zgrudila na zemljo.

»Ah, Aljošenka,« je divje zakričala, »odšli so najini otroci, z nogami naprej so odšli «

Tarakanič je zamahnil z roko in odšel k sosedom Sosedje so mu povedali da je malčka in dekletce Bog vzel k sebi da sta oni teden umrla na tifusu Motja mu je pisala, toda on prav gotovo ni dobil pisem Tarakanič se je vrnil v hišo Njegova žena je kurila peč.

»Čisto drugačna si postala, Motja,« je dejal Tarakanič, »zaslužila bi jih...«

To je dejal, sedel k mizi in žalost ga je prevzela sedel je prav do sna, jedel meso, pil vodko in nič ga ni brigalo, kaj je pri hiši novega Smrčal je pri mizi, se zbudil in spet zasmrčal Motja je sebi in možu postlala na postelji Saški pa poleg na tleh Upihnila je svetilko in legla k možu Saška se je v svojem kotu premetaval po senu, oči je imel široko odprte, nič ni spal in videl je — kakor bi bilo v snu — kočo, zvezdo skozi okno, vogal mize in komato nad materino posteljo. Vsiljeno bdenje ga je premagovalo, ves se je zatopil v sanjarije in vesel je bil svojega resničnega sna. Zdelo se mu je, da z neba visita nizdol dva srebrna vlakna, se spletata v srebrno nitko, zanjo pa je privezana zibelka od rožastega lesa. Zibije se visoko nad zemljo in daleč od neba, srebrna vlakna pa se pregibajo in leskečejo. Saška leži v zibelki, okrog njega pihljajo prijetne sapice. Vzduh je glasan kakor godba, prihaja s polj, in mavrica cvete nad nedozorelim žitom

Saška se je veselil svojega resničnega sna in mižal, da ne bi videl komatov nad materino posteljo. Potem je zaslišal sopenje na Motjinem ležišču in pomislil je, kako Tarakanič zdajle objema mater.

»Tarakanič« je dejal glasno, »nekaj bi ti rad povedal.«

»Kaj mi imaš ponoči povedati?« se je srdito oglasil Tarakanič, »spi, prekleta duša...«

»Tako mi boga, da ti moram povedati,« je odgovoril Saška »pojdi na dvorišče.«

In na dvorišču pod svetlo žarečo zvezdo je Saška dejal očmu:

»Ne dotikaj se matere, Tarakanič, ti si okužen.«

»Ti me ne poznaš,« je dejal Tarakanič.

»Dobro te poznam in to te vprašam ali si videl mater in njeno telo? Njene noge in grudi so čiste. Ne dotikaj se je, Tarakanič, midva sva okužena.«

»Lepa reč,« je odgovoril očim, »fant, pojdi od hiše in od mene Na, tu imaš dva rublja in pojdi prespi noč in strezni se..«

»Čemu mi bo denar,« je zagodrnjal Saška »pusti me med občinske pastirje.«

»To mi ni po volji, sem dejal,« je odvrnil Tarakanič.

»Pusti me da grem za pastirja,« je zamrmral Saška »če ne bom materi povedal, kakšna sva Čemu bi trpela s takim tele .

Tarakanič se je okrenil, odšel v skedenj in prinesel sekiro.

»Svečenik Saška,« je dejal šepetaje, »glej, kaj bom storil, posekal te bom, svečenik...«

»Ne boš me posekal zavoljo ženske,« je komaj slišno dejal deček in se skoraj očmu, »smilim se ti in pustil me boš med pastirje.«

»Da bi te vrag,« je dejal Tarakanič in vrgel sekiro proč, »pojdi k pastirjem.«

Vrnil se je v kočo in vso noč prespal s svojo ženo.

Še tisto jutro se je Saška odšel h kazanom udinjat in odslej zmerom živel v družbi pastirjev. Zaradi svoje prostodušnosti je postal slaven po vsem okraju, staničniki so ga krstili za »Saško-Kristusa« in živel je kot pastir vse dotlej, dokler ga niso poklicali k vojakom. Kadar je gnal paše so mu prihajali naproti stari možje in brusili jezike, ženske so se pred možmi zatekale k Saški in nič se niso jezile na Saško na njegovo ljubezen in na njegovo bolezen. K vojakom je šel v prvem letu vojne Štiri leta je prebil v vojni in se vrnil v stanico, ko so tam razsajali beli. Saško so pregovorili, da je odšel v stanico Platovsko, kjer so proti belim zbirali odred. Odsluženi stražmojster Semjon Mihajlovič Budjonyj je bil poveljnik tega odreda in pri njem so bili še trije bratje: Jemeljan, Lukjan in Denis. Saška je odšel v Platovsko in tam se je odločila njegova usoda. Bil je v polku Budjonega, v njegovi brigadi, v diviziji in prvi konjeniški armiji. Bil je zraven, ko so osvojili heroiski Caricin, združil se je z deseto armijo Vorošilova, se boril pod Voronežom, pod Kostorno in pri Generalskem Mostu na Doncu. V vojni s Poljaki je Saška služil pri komori zakaj ranjen je bil in kot tak invalid Tako se je vse zgodilo in ni še tako dolgo od tega, ko sem spoznal Saško in preložil svoj kovčeg na njegovo telego.

Neredko sva vkup sprejemala jutranjo zarjo in spremljala solnčni zahod In kadar naju je svojevoljno hotenje boja združilo, sedaj sva vse'ej zvečer posedala na okopih ali pa po gozdovih kuhala čaj v sajastih kotličkih Ali pa sva privezala konja k svojim nogam ter spala drug poleg drugega na pokošenih travnikih.

Iz ruščine B. Z

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Z razorožitvene konference

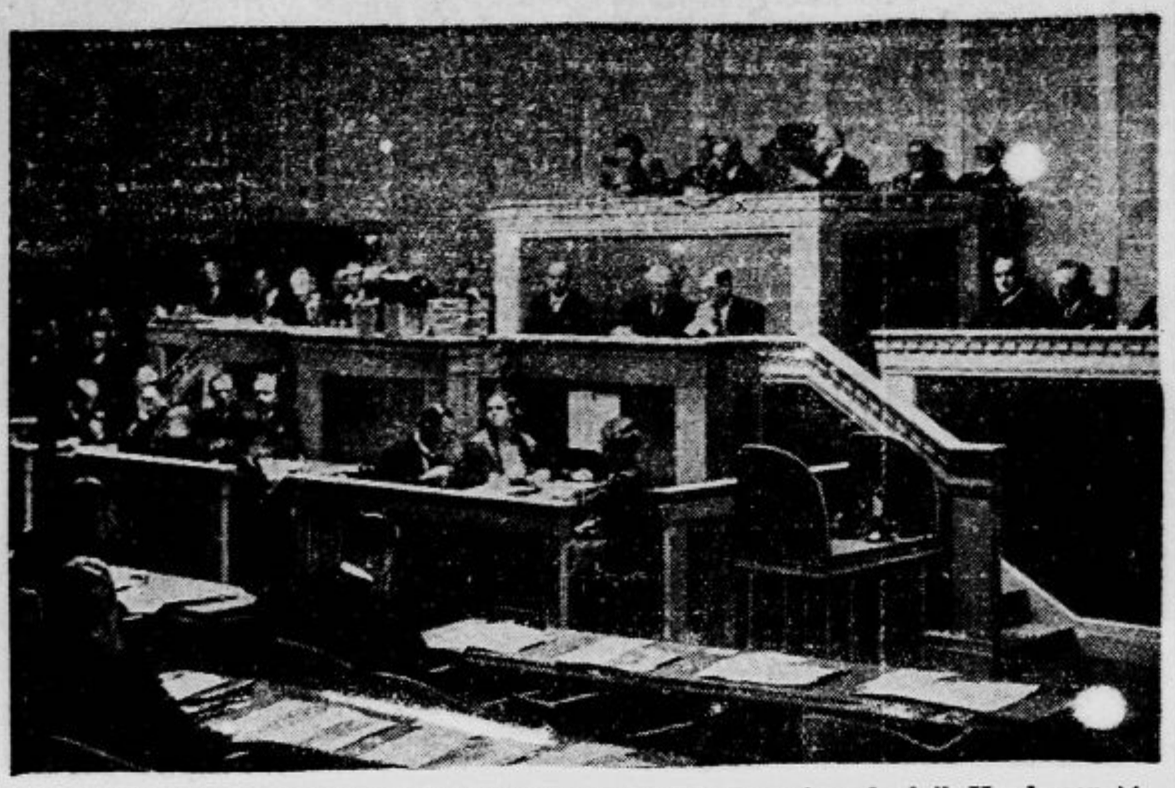

Predsedniška miza razorožitvene konference v Ženevi .Zgoraj predsednik Henderson X

Največja bencinska cisterna

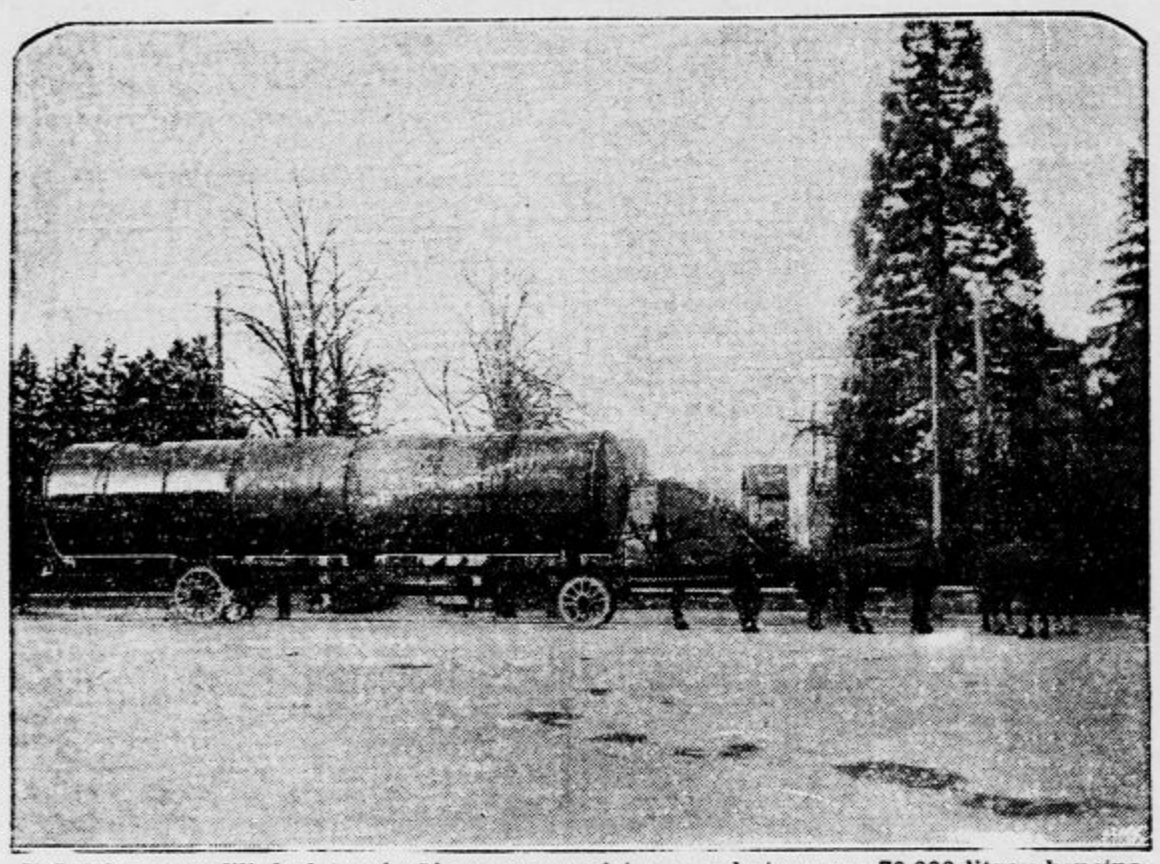

V Švici so zgradili doslej največjo prevozno cisterno, v katero gre 70.000 litrov bencina

Pomoč brezposelnim v Parizu

Brezposelni čakajo pred dobrodelno ustanovo na razdelitev juhe

Palica namestu trobila

V drugi polovici januarja so uvedli na češkoslovaških železnicah nov signalni znak pri odhodu vlakov Namesto trobila, s katerim so dajali vlakovodje in sprevodniki znamenje za odhod, rabijo zdaj signalno palico, ki se je s pridom uveljavila že na nemških železnicah. Ponoči nadomešča signalno palico električna svetilka modre barve. Baje se s tem pospešuje izstopanje in vstopanje potnikov in vlaki so mnogo hitreje odpravljeni kakor poprej, ko so se ljudje vedno zanašali na glas sprevodnikovega trobila.

Vsakih deset let novi avtomobili

Francoska avtomobilska industrija je pripravila zakonski osnutek, ki ga bo predložila parlamentu. V Periguexu so se namreč sestali vsi avtomobilski industrijci Francije, ki razpolagajo z mnogimi tvornicami in 500.000 delavci. Sprejeli so resolucijo, ki poziva vlado, naj uzakoni načelo, da se mora uničiti vsak avtomobil, ki je star 10 let. Če bi bil predlog uslišan in bi vlada sprejela zahteve avtomobilske industrije, bi uničili v Franciji vsako leto približno 45.000 voz. To bi seveda močno poživilo francoske avtomobilske tvornice in bi močno zajezilo grozečo brezposelnost. Za vsak uničen avtomobil bi prejel lastnik nakazilo, ki bi ga upravičevalo do znatnega popusta pri nakupu novega voza.

Lake Placid

Plaketa za 330 udeležencev zimske olimpiade 1932.

Napoleon — dolžnik

Francoski prosvetni minister Roustan je nedavno zahteval za bivšo igralko Worms-Barette red Častne legije. Pri tem je prišlo na dan, da je francoska vlada bivši umetnici prav za prav precej dolžna. Leta 1793 je prišel Napoleon za nekaj dni v Avignon. Stopil je v restavracijo pradeda Mme Worms-Barette in je napravil za 60 frankov računa, ki ga pa ni plačal, ker ni imel denarja. Gostilničar je bil zaradi tega razkačen in je divjal, pozneje, ko je postal Napoleon cesar, pa se je bahal, da mu je storil veliko uslugo. Ta zgodba se zdaj kolportira širom Francije in Mme Worms-Barette žari od njene slave.

Podzemsko čudo New Yorka

Newyorška podzemska železnica je dobila v Osmi aveniji železnico, ki je pravo čudo ameriške tehnike in prometa. Vsak voz te železnice stane 38.000 dolarjev. Tvornica, ki je prejela naročilo za cele garniture, je morala zgraditi mesečno po 40 voz. To ni bila lahka naloga. Za vsak vagon je namreč bilo treba 600 risb, za pritikline pa še drugih 300 risb. Samo en načrt, ki kaže tloris vagona je 3.60 m velik in je veljal toliko kolikor plačamo pri nas za avtomobil. Vsak vagon, ki je 18 m dolg, pa tehta 160 ton, ima 60 sedežev in sprejme v primeru sile lahko 280 oseb. Za vsak voz je bilo treba 6000 kosov, med drugim 12.300 vijakov 22.558 zakovic, 451 kosov cevi za dovajanje zraka in 69 km žice. Pri vsakem vagonu so morali izvrtati nad 100 tisoč lukenj.

Tujski del Šanghaja — trdnjava

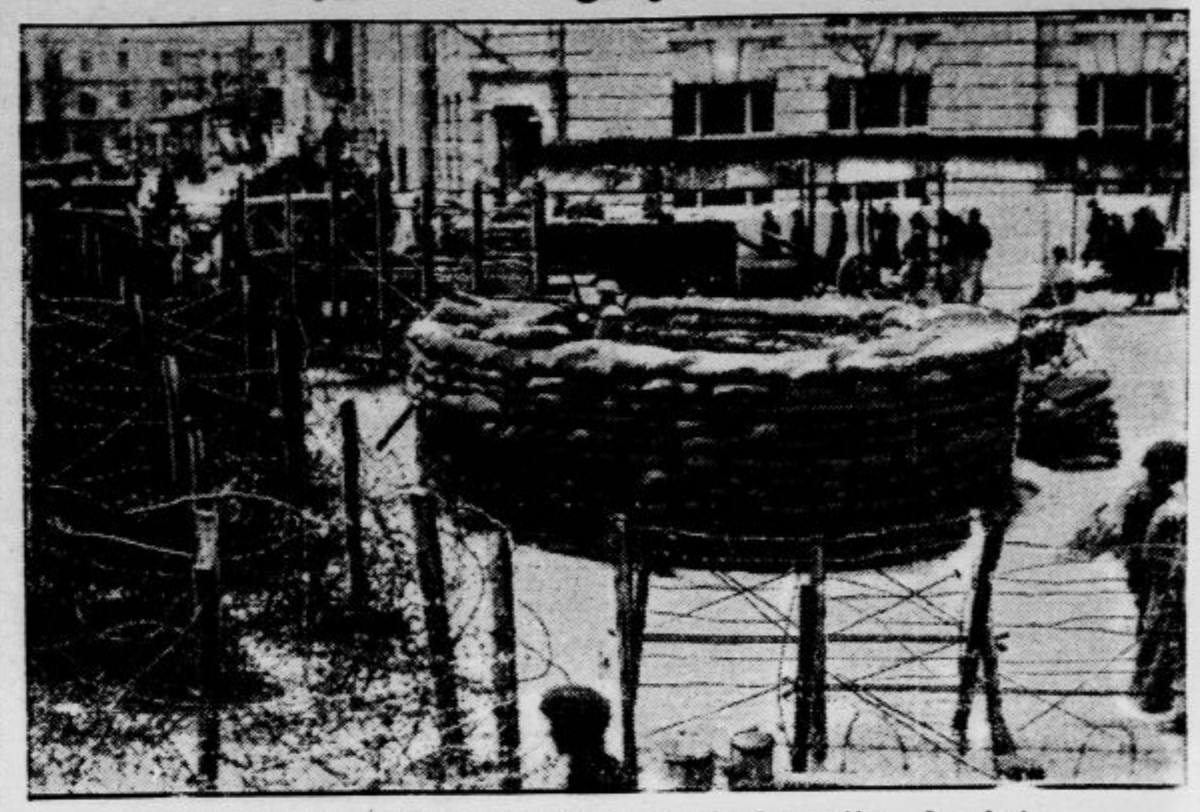

Žične ovire in barikade na meji inozemske koncesije v Šanghaju

Eksplozija raztrgala kolesarja

V Cosenzi, glavnem mestu Kalabrije, je raztrgala eksplozija nekega kolesarja. Mož si je bil privezal pod sedež zavitek smodnika, ki ga je hotel porabiti za razstreljevanje. Smodnik pa se je nenadoma užgal in raztrgal kolesarja na kose, vrhu tega pa še ranil neko žensko na cesti.

Razstava civilizacije v Parizu

Predsedstvo francoskega senata je prejelo spomenico, s katero se daje pariški vladi pobuda za prireditev »Razstave civilizacije« 1937 v Parizu. Razstava naj ne bi pokazala samo materiala ki se nanaša na civilizacijo, ampak naj bi tudi pričala, kakšnega pomena je duhovno sodelovanje med narodi.

Pozabljena kuharica

Sodnik v pariškem predmestju Neuillyju, je moral odločiti v redki zadevi. Kuharica, ki jo je gospodinja lani pozabila v Nici, je zahtevala pravico. Neka inozemska grofica, ki je več let bivala v Neuillyju, je lanskega septembra kuharico odpeljala v Nico, kjer je imela lastno vilo. Mesec dni pozneje so nenadno poklicali grofico v Biarritz k nevarno oboleli materi. V naglici je izročila kuharici ključe od vile, jo pustila samo v hiši, se odpeljala in izginila brez sledu. Zvesta kuharica je leto dni pisarila v Neuilly in Biarritz, ker se ni upala zapustiti vile. A gospodinje ni bilo od nikoder. Kuharica je porabila vse skromne prihranke, se povrnila v Neuilly in v obupu izročila zadevo sodniku. Slednji je grofico v odsotnosti obsodil na plačilo zahtevanega zneska in od kuharice sprejel v varstvo ključe. Uradni list zdaj poziva pozabljivo damo, da bi se spomnila na lastno hišo in zapuščeno kuharico.

Mlin na veter — spomenik

Mlin na veter Charité, ki stoji še danes na pariškem pokopališču Montparnasse, bodo postavili pod zaščito za varstvo spomenikov. To je namreč mlin, ki je ostal v Parizu na levem bregu Seine, zgradil pa ga je red bratovščine Charité. Svoje čase so prihajale k temu mlinu na izlete cele družbe, posebno za vlade Ludovika XV. je bil ta kraj zelo priljubljeno izletišče.

»Mulier taceat in ecclesia«

Univerza v Halleju na Nemškem je letos slavila važno obletnico svojega obstoja. Pri tej priliki so se udeležili svečanosti profesorji in dijaki. Za slednje so bile razpisane posebne nagrade za znanstvena dela. Prvo nagrado je komisija prisodila spisu iz medicinske stroke ki je bilo vloženo z geslom »Mulier taceat in ecclesia.« Ko so izklicevalci sporočili to formulo zbranemu dijaštvu, je nastal med poslušalstvom pomenljiv šum. Kmalu nato pa je sledilo največje presenečenje. Ko so odprli zalepko, da prečitajo ime nagrajenca, se je izkazalo, da je vložila delo z navedenim geslom — neka dijakinja. Moškim komilitonom so se pri tem baje zelo podaljšali obrazi, kajti nihče ni pričakoval, da bo odnesla prvo nagrado dijakinja.

Novi poskusi z umetno meglo

V Toulonu so pred nekaj dnevi delali poskuse z novo umetno meglo, ki se razlikuje od dosedanje umetne megle po tem, da napravlja vtis popolnoma pristne megle, ne pa črnih dimastih štren. Podrobnosti novega postopka so kajpada vojaška tajna, strokovnjaki pa menijo, da pomeni ta pridobitev velik napredek za bodoče vojevanje v zraku.

Katastrofalen potres na Kubi

Otok Kubo je obiskala grozna nesreča. Potres je skoraj docela razrušil mesto Santiagu. Slika kaže cesto v Santiagu de Kuba

---

Izak Babelj:

Saška

Pisatelj naše novele je po rodu ruski Žid iz Odese. Državljanske vojne v Rusiji se je udeležil v kavalerijski armadi Semjona Budjonega, sedanjega komandanta sovjetske konjice. Doživljaje iz svoje vojaške službe je uporabil za večino svojih naturalističnih povesti, ki so zbrane v knjigah »Konarmija« (Kavalerijska armada) in »Povesti iz Odese«, od katerih je zadnja prevedena tudi v srbo-hrvaščino in je lani izšla v Beogradu. Saška, junak naše novele je osebnost ki jo v njegovih povestih zelo pogosto srečavamo. Op. prev

Saška, tako mu je bilo ime. Kristus pa so mu pravili zaradi njegove ponižnosti. Bil je občinski pastir v stanici in že od štirinajstega leta dalje ni opravljal nobenega težjega posla, od časa ko je zbolel na tisti grdi bolezni. Vse pa se je zgodilo tako:

Tarakanič, Saškin očim, je na zimo odšel v mesto Groznyj in tam stopil v zadrugo. Zadrugo so ustanovili rjazanski mužiki in dobro je uspevala. Tarakanič je opravljal zanjo tesarska dela, katerih se mu je toliko nabralo, da jih ni več zmagoval. Zato je poklical dečka k sebi: stanic bo že kako čez zimo prebila brez Saške. Saška je teden dni delal pri očmu. Potem je prišla sobota, popraznovala sta in sedla k čaju. Zunaj je bil že oktober, toda vzduh je bil lahak Odprla sta okno in pristavila drugi samovar. Mimo okna je šla beračica. Potrkala je na oknice in dejala:

»Zdravstvujte drugomestni kmetje! Poglejte me kakšna sem.«

»Kaj ti pa je:« je dejal Tarakanič. »Noter stopi, sirota noter!«

Beračica je nekaj časa šarila okoli voglov potem pa namah planila v sobo. Stopila je k mizi in se priklonila do pasu. Tarakanič jo je zgrabil za kito potegnil kito navzdol in jo pogladil po laseh.

»Fu, ti, kakšen korenjak in kako postaven mužik si,« je dejala, »lep cirkus mora biti s teboj... Prosim nič nai se vama ne studim,« je naglo šepnila in zlezla na klop. Tarakanič se je pozabaval, kolikor se je mogel. Beračica je nagnila glavo nazaj in se smehljala.

Zagledala je Saško, ki je za mizo pil čaj in se ni zmenil za ves božji svet.

»Je ta fant tvoj?« je vprašala Tarakaniča

»Tako nekako,« je odgovoril Tarakanič, »prav za prav je ženin.«

»Glej ga, kako je izbuljil oči,« je dejala ženska, »nu pojdi sem!«

Saška je pristopil k njej in nalezel tisto bolezen. Toda na bolezen ni tisti mah nihče pomislil. Tarakanič je dal beračici ostanke jedi in svetlo srebrno petico.

»Očisti jo s peskom, stara« je dejal Tarakanič, »pa se bo še bolj svetila. V temni noči jo obljubi gospodu bogu in videla boš, svetila ti bo namestu lune...«

Prosjakinja si je zavezala kito, pobrala kosti in odšla. Čez štirinajst dni je bilo mužikoma vse jasno. Silno sta trpela zaradi bolezni, prebila z njo vso zimo in se zdravila z zelišči. Na pomlad pa sta se vrnila v stanico k svojemu kmečkemu delu.

Stanica je bila od železniške proge oddaljena devet vrst. Tarakanič in Saška sta šla po polju. Zemlja je ležala v aprilski vlagi. V črnih jamah so blesteli smaragdi. Zelena trava je kakor prešita odeja preraščala zemljo In od zemlje je dehtelo kislo kakor od vojaškega dekleta ob zori. Prve črede so se pasle po holmih in obrisi žrebet so igrali v višnjevih prostranstvih obzorja.

Tarakanič in Saška sta šla po komaj vidnih stezicah.

»Pusti me, Tarakanič, med občinske pastirje« je dejal Saška

»Kaj?«

»Pastirji se imajo tako lepo in ne morem si kaj, da ne bi postal tudi sam pastir.«

»To mi pa ni po volji,« je dejal Tarakanič.

»Pusti me, za boga pusti me Tarakanič,« je ponavljal Saška, »vsi veliki svečeniki so bili pastirji.«

»Saška — svečenik.« se je zakrohotal očim, »pri bogomolki je nalezel bolezen . .«

Pri Rdečem Mostu sta prekoračila nolmov hrbet, minila gaj in potem čredo, ki se je vračala domov, in ugledala križ na stanični cerkvi. Ženske so se še zverale po plotih, kazaki pa so sedeli pod bezgovjem, pili vodko in peli. Do Tarakaničeve izbe je bilo še pol vrste hoda.

»Daj Bog, da bi se vse srečno izteklo.« je dejal in se pokrižal.

Prišla sta do hiše in pogledala skozi okence. V hiši ni bilo nikogar. Saškina mati je molzla kravo v hlevu. Mužika sta se neslišno prikradla. Tarakanič se je zasmejal in zakričal za ženinim hrbtom:

»Motja, vaše visoko blagorodje, daj gostom večerjo!«

Žena se je obrnila, zatrepetala, stekla iz hleva in se zasukala po dvorišču. Potem se je vrnila na svoj prostor, se vrgla Tarakaniču na prsa in nepremično obstala.

»Glej, kako si umazana in malo vabljiva,« je dejal Tarakanič in jo laskavo odrinil od sebe. »Pokaži otroke...«

»Ni jih več najinih otrok,« je dejala žena vsa bleda, iznova stekla po dvorišču in se zgrudila na zemljo.

»Ah, Aljošenka,« je divje zakričala, »odšli so najini otroci, z nogami naprej so odšli . «

Tarakanič je zamahnil z roko in odšel k sosedom Sosedje so mu povedali da je malčka in dekletce Bog vzel k sebi da sta oni teden umrla na tifusu Motja mu je pisala, toda on prav gotovo ni dobil pisem. Tarakanič se je vrnil v hišo. Njegova žena je kurila peč.

»Čisto drugačna si postala, Motja,« je dejal Tarakanič, »zaslužila bi jih . . .«

To je dejal, sedel k mizi in žalost ga je prevzela sedel je prav do sna, jedel meso, pil vodko in nič ga ni brigalo, kaj je pri hiši novega Smrčal je pri mizi, se zbudil in spet zasmrčal Motja je sebi in možu postlala na postelji Saški pa poleg na tleh Upihnila je svetilko in legla k možu Saška se je v svojem kotu premetaval po senu, oči je imel široko odprte, nič ni spal in videl je — kakor bi bilo v snu — kočo, zvezdo skozi okno, vogal mize in komate nad materino posteljo. Vsiljeno bdenje ga je premagovalo, ves se je zatopil v sanjarije in vesel je bil svojega resničnega sna. Zdelo se mu je, da z neba visita nizdol dva srebrna vlakna, se spletata v srebrno nitko, zanjo pa je privezana zibelka od rožastega lesa. Ziblje se visoko nad zemljo in daleč od neba, srebrna vlakna pa se pregibajo in leskečejo. Saška leži v zibelki, okrog njega pihljajo prijetne sapice. Vzduh je glasan kakor godba, prihaja s polj, in mavrica cvete nad nedozorelim žitom

Saška se je veselil svojega resničnega sna in mižal, da ne bi videl komatov nad materino posteljo. Potem je zaslišal sopenje na Motjinem ležišču in pomislil je, kako Tarakanič zdajle objema mater.

»Tarakanič« je dejal glasno, »nekaj bi ti rad povedal.«

»Kaj mi imaš ponoči povedati?« se je srdito oglasil Tarakanič, »spi, preklela duša...«

»Tako mi boga, da ti moram povedati,« je odgovoril Saška »pojdi na dvorišče.«

In na dvorišču, pod svetlo žarečo zvezdo je Saška dejal očmu:

»Ne dotikaj se matere, Tarakanič, ti si okužen.«

»Ti me ne poznaš,« je dejal Tarakanič.

»Dobro te poznam in to te vprašam ali si videl mater in njeno telo? Njene noge in grudi so čiste. Ne dotikaj se je, Tarakanič, midva sva okužena.«

»Lepa reč,« je odgovoril očim, »fant, pojdi od hiše in od mene Na, tu imaš dva rublja in pojdi prespi noč in strezni se . . «

»Čemu mi bo denar,« je zagodrnjal Saška »pusti me med občinske pastirje.«

»To mi ni po volji,« sem dejal,« je odvrnil Tarakanič.

»Pusti me da grem za pastirja,« je zamrmral Saška »če ne bom materi povedal, kakšna sva Čemu bi trpela s takim tele .

Tarakanič se je okrenil, odšel v skedenj in prinesel sekiro.

»Svečenik-Saška,« je dejal šepetaje, »glej, kaj bom storil, posekal te bom, svečenik...«

»Ne boš me posekal zavoljo ženske,« je komaj slišno dejal deček in se sklonil k očmu, »smilim se ti in pustil me boš med pastirje.«

»Da bi te vrag,« je dejal Tarakanič in vrgel sekiro proč, »pojdi k pastirjem.«

Vrnil se je v kočo in vso noč prespal s svojo ženo.

Še tisto jutro se je Saška odšel h kazakom udinjat in odslej zmerom živel v družbi pastirjev. Zaradi svoje preprostodušnosti je postal slaven po vsem okraju, staničniki so ga krstili za »Saško-Kristusa« in živel je kot pastir vse dotlej, dokler ga niso poklicali k vojakom. Kadar je gnal s paše so mu prihajali naproti stari mužiki in brusili jezike, ženske so se pred možmi zatekale k Saški in nič se niso jezile na Saško na njegovo ljubezen in na njegovo bolezen. K vojakom je šel v prvem letu vojne Štiri leta je prebil v vojni in se vrnil v stanico, ko so tam razsajali beli. Saško so pregovorili, da je odšel v stanico Platovsko, kjer so proti belim zbirali odred. Odsluženi stražmojster Semjon Mihajlovič Budjonyj je bil poveljnik tega odreda in pri njem so bili še trije bratje: Jemeljan, Lukjan in Denis. Saška je odšel v Platovsko in tam se je odločila njegova usoda. Bil je v polku Budjonega, v njegovi brigadi, v diviziji in prvi konjeniški armiji Bil je zraven, ko so osvojili herojski Caricin, združil se je z deseto armijo Vorošilova, se boril pod Voronežom, pod Kostorno in pri Generalskem Mostu na Doncu. V vojni s Poljaki je Saška služil pri komori zakaj ranjen je bil in kot tak invalid Tako se je vse zgodilo in ni še tako dolgo od tega, ko sem spoznal Saško in preložil svoj kovčeg na njegovo telego.

Neredko sva vkup sprejemala jutranjo zarjo in spremljala solnčni zahod In kadar naju je svojevoljno hotenje boja združilo, sedaj sva vsak večer posedala na okopih ali pa po gozdovih kuhala čaj v sajastih kotličkih Ali pa sva privezala konja k svojim nogam ter spala drug poleg drugega na pokošenih travnikih.

Iz ruščine B. Z

Sportna nedelja

Državno prvenstvo v umetnem drsanju

Moško državno prvenstvo si je priboril Schwab (Ilirija), damsko pa ga. Kadrnka (Hašk)

Včeraj dopoldne se je vršilo na drsališču SK Ilirije državno prvenstvo v umetnem drsanju za gospode in dame. Led je bil naravnost idealen in je omogočal brezhibno izvajanje vseh likov. Organizacija je bila s strani Ilirije brezhibno izvedena, tako da so vsa tekmovanja potekla popolnoma zadovoljivo. Poleg državnega prvenstva so nastopili tudi naši juniorji drsalci, in sicer dame in gospodje, dočim je bil tek na 1500 m priključen v propagandne svrhe.

Takoj v začetku moramo poudariti, da so vsi nastopajoči pokazali velik napredek in da smemo biti z nudenim nad vse zadovoljni. Posebno prosto drsanje je moralo zadovoljiti ne samo lajike temveč tudi stroge sodnike. Naši juniorji so pokazali, da se nam obeta v umetnem drsanju najlepša bodočnost.

Tekmovanje se je pričelo ob 8. zjutraj z obveznimi vajami. Najprej so nastopili juniorji gospodje, nato juniorke dame, nakar je sledilo državno prvenstvo za gospode in dame.

Državno prvenstvo za dame si je ponovno osvojila kot edina tekmovalka **dosedanja državna prvakinja gospa Kadrnka (Hašk)** ter je dosegla od 144 dosegljivih točk 121. Njena močna stran so posebno obvezni liki, ki jih izvaja z minuciozno preciznostjo in lahko služi vsem moškim drsalcem za vzgled. Od 84 dosegljivih točk jih je dosegla 74, kar je vsekakor zelo visok odstotek. V prostem drsanju njeni liki niso bili ravno najtežji, vendar je svoj štiriminutni spored izvajala v dobrem tempu in z dobrimi vezavami zelo sigurno. Zapustila je odličen vtis. Naslov je vsekakor pripadel najvrednejši.

Za prvenstvo gospodov sta nastopila samo dva tekmovalca, in sicer Schwab in Thuma, oba SK Ilirija. Avčin je bil zaradi izpitov preobremenjen in ni mogel trenirati ter zaradi tega ni nastopil. **Prvak za leto 1932. je postal Schwab**, ki je dosegel 192 točk od 240 dosegljivih, mestna številka 5. Thuma je dosegel 180 točk, mestna številka 10. Schwab je imel znatno prednost v obveznem drsanju, nekateri liki so se mu posrečili brezhibno, zlasti protitrojki, protiokreta in trojka-vijuga-trojka. V prostem drsanju je Thuma prekašal svojega konkurenta in je pokazal nekaj krasno izvedenih piruet. Zlasti je ugajal njegov tempo in pa skladnost z godbo. Dosedanji prvak inž. Bloudek zaradi prezaposlenosti ni mogel braniti svojega naslova.

V konkurenci dam juniork so nastopile tri tekmovalke, ki so bistveno pripomogle k dobremu vtisu celokupnega tekmovanja. Po znanju so bile zelo izenačene, kar je tudi razvidno iz sodniških tabel. Ugajale so zlasti v prostem drsanju, kjer je na primer zmagovalka Severjeva pokazala nekaj lepih skokov in piruet. V obveznih vajah je vodila Kosova dočim je Luckmanova pokazala izravnano znanje. Rezultati so bili:

1. Jelka Sever 66 točk od dosegljivih 96, mestna številka 5, 2. Sonja Kos 63 točk, mestna štev. 12, 3. Traute Luckman 61 točk, mestna štev. 13.

Juniorji so pokazali pomanjkljivo pripravljenost, nekateri so celo drsali s tujimi drsalkami. Vsekakor pa sta pokazala posebno Košak in Žitnik velik talent. Žitnik je vsekakor zaslužil drugo mesto in so mu tudi sodniki dali več točk kot drugo plasiranemu Sernecu, ki pa ima nižjo mestno številko.

Rezultati so bili:

1. Košak 81 točk, mest. štev. 8, 2. Sernec 78 točk, mest. štev. 10, 3. Žitnik 80 točk, mest. štev. 11, 4. Pavletič 50 točk, mest. štev. 20.

V propagandnem teku na 1500 m je nastopilo 11 tekmovalcev. Zmagal je mali Avčin v času 3:20.6, ki je edini od vseh imel dirkalne drsalke; 2. Pavletič 3:43.8, 3. Gregorič 3:44.

Vodstvo tekme je bilo v rokah razsodišča, kateremu je načeloval delegat JZSS dr. Vrtačnik, sodniški zbor so pa tvorili inž. Bloudek, Betetto, Vissiak in Juvanc. Tekmam je prisostvovalo nad 50 gledalcev, večinoma zastonjkarjev. Zvečer se je vršil v hotelu Bellevue družabni večer, kjer so bile zmagovalcem razdeljene diplome in plakete in so se jim obenem oficijelno razglasili rezultati.

Nedeljski nogomet v Ljubljani

Včeraj bi se morali vršiti na igrišču Hermesa dve nogometni tekmi, vendar je prva med Hermesom in Olimpom iz Celja odpadla, ker je Olimp gostovanje brzojavno odpovedal. V zameno sta nastopila A in B team Hermesa, ki sta odigrala prijateljsko tekmo, ki se je končala s 7:1 za A moštvo.

V drugi tekmi sta se srečala Ilirija in Svoboda. Belo-zeleni so nastopili z močno kombinirano postavo, v kateri je bilo pet juniorjev, vendar je to moštvo v vsakem pogledu prekašalo nasprotnika in je sigurno zmagalo s 5:1 (3:0). Edini gol za Svobodo je padel iz enajstmetrovke. Pri Iliriji se je zlasti odlikovala ožja obramba z vratarjem Maličem na čelu, v napadu pa leva stran s Pipanom in Dobrletom.

Ostale nogometne tekme

Beograd: Včerajšnjo prijateljsko tekmo med beograjskima rivaloma BSK in Jugoslavijo so pričakovali z izrednim zanimanjem. Na igrišču se je zbralo nad 10.000 ljudi. Zmagala je Jugoslavija z 2:1 (1:1). Obe moštvi sta nastopili kompletno, le BSK je imel na levem krilu Krsto Popovića. V 2. min. je Milošević dal žogo z glavo prosto stoječemu Bori Nikoliću, ki je iz sedmih metrov poslal žogo v mrežo ter dosegel vodstvo za Jugoslavijo. V 8. min. strelja Tirnanič korner proti Jugoslaviji. Pred golom Jugoslavije nastane gneča, iz katere potisne Glišević pol metra pred golom žogo v mrežo ter izenači. V drugem polčasu je dosegel zmagonosni gol za Jugoslavijo Milošević. Dobro je sodil budimpeštanski sodnik Klug.

Zagreb: Včeraj se je pričelo prvenstvo zagrebškega la razreda. Rezultati so bili: Gradjanski : Viktorija 0:0, Hašk : Železničarji 4:0 (1:0), Concordia : Jugoslavija 2:1 (0:1).

Novi Sad: Prvenstvo, NAK : Mačva 2:0.

Dunaj: Včeraj se je pričelo spomladansko prvenstveno tekmovanje. Rezultati so bili: BAC : WAC 4:2 (2:1), Vienna : FAC 2:0 (1:0), Nicholson : Slovan 3:2 (1:1), Sportklub Rapid 5:4 (3:0)!, Admira : Austria 1:0 (1:0), Wacker : Hakoah 1:1 (1:0).

Praga: Sparta : Bohemians 4:0 (2:0), Slavija : DFC 4:1 (0:1), Liben : Teplitzer FC 2:1 (1:1).

•

ASK Primorje (nogometna sekcija). Dresobi kavarne »Emona«. **Radi važnosti se vi ob 20 seja sekcijskega odbora v posebni prosi za polnoštevilno udeležbo.**

Plavalna sekcija SK Ilirije. Seja načelstva danes ob 18.30 v posebni sobi restavracije »Emona«.

Tehnični del rubrike urejuje avtotehnični oddelek Vacuum Oil Company d. d.

Boljša ohranitev vozila in ponovna prodajna vrednost

Da je boljša ohranitev vozila z njegovo ponovno prodajno vrednostjo v neposredni zvezi, ni težko razumeti. Lastnik motornega vozila ima seveda največji interes na tem, da doseže kolikor mogoče višjo ceno, kadar proda svoje vozilo, ker čim večja je cena, tem manjši je znesek za mesečni odpis vrednosti v celotnem računu izdatkov za vozilo odnosno po prevoženem kilometru.

Vozilo, ki je skrbno negovano, nas bo stalno v pogonu čim manj in bo ostalo stalno v dobrem stanju, čeprav ga intenzivno rabimo. K negi avtomobila spada brezpogojno tudi uporaba visokovrstnih pogonskih sredstev, t. j. goriva in maziva. Gorivo mora biti tako, da zgori popolnoma, ne da bi pustilo za seboj zoglenele zaostanke. Čistoča goriva in njegova vedno enaka kakovost sta pri tem največje važnosti.

Nečisto gorivo ne zamaši samo dovodov, sita in šobe uplinjača, ampak onesnaži tudi prostor zgorenja in ventila motorja. Zaradi tega nastale motnje, kakor neredno delovanje zaradi neenake plinske zmesi, slabo zapiranje ventilov pri pomanjkljivem razvijanju moči, zaribanju cilindrskih sten zaradi zaostankov itd., povzročijo prezgodnjo obrabo posameznih delov motorja in znatno zmanjšajo učin motorja. Vpliv sredstev za mazanje na ohranitev motornih vozil se ne more nikoli dovolj oceniti. Visokovrstno mazivo tvori med teročimi se ploskami terko, neprodirno plast in preprečuje kovinsko trenje. Obraba posameznih strojnih delov ostane normalna odnosno se zmanjša na minimum.

Povečana zamašitev batov zaradi boljšega oprijemanja olja, kakor tudi dejstvo, da visokovrstno olje izdrži največje pritiske, omogoča, da dobimo iz vozila največjo moč ne da preveč obremenimo motor.

Motor se tudi mnogo boljše obvaruje. Olje odgovarja tudi pri najvišjih temperaturah in ne nastaja za seboj smolastih in lepljivih zaostankov, tako da ga izhajajoči plini lahko odstranijo iz prostora za zgorenje. Na ta način zaostanki ne onesnažijo olja, ki se je nanovo vlilo v karter. Motnje zbog zaribanja zoglenelih zaostankov, ki dospe med bat in cilindrovo steno ali pa v ležaje se s tem zanesljivo preprečijo.

Visokovrstna maziva za diferencijal in menjalnik, za peresa in zglobe so popolnoma brez kislin, obdržijo zelo dolgo svojo mazilno sposobnost in se ne zgostijo predčasno. Občutljivi zobniki se kar najboljše varujejo, moč motorja se popolnoma izkoristi in vsi deli vozila, ki se gibljejo, se ohranijo v dobrem stanju. Mazivo pokrije vse kovinske plohe, ki se morajo mazati s plastjo, ki prepreči dostop vlage. Rja in njene posledice, t. j. da postanejo posamezni deli kmalu neuporabljivi, so izključene.

S pazljivo nego se varujejo vsi deli motornega vozila tako da se zmanjšajo reparature in obnovitev posameznih delov na minimum. Če hoče vozač svoje vozilo po nekoliko letih prodati, bo opazil, da je ostala prodajna vrednost še zelo visoka. Stroški za mazanje z najboljšim oljem znašajo komaj 3 odst. celotnih pogonskih stroškov, ki se izplačajo s tem da zmanjšajo draga popravila na minimum in povečajo vrednost vozila v primeru ponovne prodaje.

Nemška avtomobilska industrija v lanskem letu

Če primerjamo produkcijo nemških avtomobilskih tovarn s produkcijskimi številkami v drugih industrijskih panogah bomo videli da prav za prav nazadovanje v lanskem letu nasproti 1930 še ni tako veliko. Lani se je proizvajalo vsega skupaj okrog 76.000 motornih vozil nasproti 93.000 v letu 1930. Nazadovanje iznaša torej le 19 odst. V tej produkcijski količini so vštete vsi avtomobili, ki so se producirali v čisto nemških tovarnah in v montažnih delavnicah inozemskih tovarn. Zgolj v domačih tovarnah se je proizvedlo 65.800 motornih vozil nasproti 71.000 predlanskim; nazadovanje je torej za 5200 vozil ali za 7.3 odst. V montažnih delavnicah inozemskih družb se je pa lani izdelalo mnogo manj kakor predlanskim 1931 je znašala produkcija 10.250 vozil, 1930 pa 22.750. To pomeni nazadovanje za okrog 55 odst. in je torej čisto domača industrija mnogo manj občutila splošno produkcijsko krizo. Nemške tovarne same so izdelale okrog 56.300 osebnih (v 1930: 61.150) in 9500 (v 1930: 9950) tovornih avtomobilov.

Kriza je bila pa v industriji motornih koles mnogo hujša. V letu 1931 se je produciralo 14.400 težjih in 25.800 lažjih motornih koles nasproti 35.300 in 41.000 v letu 1930.

To bi bile le producirane količine. Mnogo manjša pa je bila vrednost te produkcije in se je posebno pri malih in srednje velikih avtomobilih opažalo nazadovanje v cenah. Skupna vrednost produkcije motornih vozil je bila lani nekaj nad 500 milijonov mark nasproti 700 milijonom v predlanskem letu.

•

Poljska zvišuje carino. Poljska vlada pripravlja novo carinsko tarifo, po kateri se bodo carinske postavke pri uvozu avtomobilov znatno povečale. Tako bo n. pr. treba plačati za male avtomobile nad 100 odst. od vrednosti. Tudi za srednje in velike avtomobile je carina povišana in sicer bo treba sedaj plačati dvakrat toliko kakor prej, ravno za toliko je povišana carina na tovorne avtomobile. Po novem načrtu bodo povišali carino tudi na motorna kolesa. S tem bo prav za prav vsak uvoz motornih vozil s Poljsko onemogočen in na ta način upajo pospešiti produkcijo domačih avtomobilov.

Najvažnejše sportne prireditve v tem in prihodnjem mesecu bodo: 28. t. m. Grand Prix Švedske za avtomobile, 18. do 24. marca avtomobilska vožnja Pariz—Nizza, od 27. marca do 2. aprila šestdnevna vožnja avtomobilov na Nürburgringu.

Tovarne letal Blériot so ustavile obrat. Francoske tovarne letal, ki so v zadnjem času delale samo še s 130 delavci, so sedaj popolnoma ustavile obrat. Ustavitev se motivira s tem, da ima tovarna zelo veliko odprtih terjatev, med drugim tudi nasproti državi, in da ne more priti do svojega denarja.

Razstava motornih koles v Londonu. Zaradi splošne denarne krize je odločilo društvo tovarnarjev motornih koles na Angleškem, da v prihodnjem letu ne priredi več razstave motornih koles v Londonu, ki je znana pod imenom Olympia Show.

V ČSR so znižali davke na motorna vozila. S 1. januarjem je stopila v veljavo nova odredba, s katero so znižali davke na avtomobile za celih 20 odst. To znižanje vsekakor kaže razumevanje vladnih krogov za potrebo povečanja avtomobilskega parka.

V Ameriki na vsak km 2 bencinski črpalki. V Zedinjenih državah severne Amerike pridejo na vsako angleško milijo (1600 m) dobre ceste 3 bencinske črpalke, torej na 1 km skoro 2. Vrednost teh črpalk in podzemeljskih rezervoarjev se ceni na 13.369.000.000 dinarjev.

V Švici nimajo več maksimalne hitrosti. Kakor znano, so na Angleškem že pred časom preklicali zakoniti predpis o maksimalni hitrosti avtomobilov na cestah. Temu primeru hoče sedaj slediti tudi Švica, ki bo odpravila omejitev hitrosti na podeželskih cestah in zahteva edino, da vozač v vsakem trenutku popolnoma obvlada vozilo. Po našem mneniju je ta ukrep res prav koristen in odgovarja svrhi motornega vozila, saj je dovoli, da je hitrost vožnje v mestih omejena, medtem ko bi moralo motorno vozilo na odprti cesti voziti s hitrostjo, ki jo predpisujejo terenske razmere.

Cerkvena občina in avtomobil. V nekem ameriškem mestu je cerkvena občina metodistične sekte evangelske vere odprla bancinsko postajo za svoje župljane in — za saniranje svojih financ! Okrog 500 župljanov se je obvezalo, da bo samo na tej postaji jemalo bencin in na ta način hočejo povečati cerkvene dohodke. Vsekakor originalna ideja, ki se seveda more poroditi le v glavi kakega Američana.

Rabljeno olje se še da uporabiti. V USA so sedaj začeli zbirati olje, ki ga kot nerabno izpuste lastniki avtomobilov iz kartela, in ga potem uporabijo, mešanega z asfaltom, pri gradbi cest. Ta mešavina se je baje prav dobro obnesla.

Poroka zagrebškega podbana

Zagreb, 7. febr. n. Danes se je poročil v pravoslavni cerkvi zagrebški podban dr. Stevan Hadži s hčerko predsednika senata dr. Ante Paveliča, gdč. Nedo. Priči sta bila kraljev adjutant general Ječmenič in vpokojeni minister ter narodni poslanec doktor Živko Petričič.

Ponesrečen vlom

Zagreb, 7. febr. Preteklo noč so neznani lopovi vlomili v pisarno družbe »Fiat« v Samostanski ulici. Pričeli so že razbijati veliko blagajno, ko pa se je okoli polnoči vrnila domov hišnica iz kinematografa, so se prestrašili in pobegnili, ne da bi kaj odnesli.

Jugoslovenska udeležba na svetovnem sladkornem trgu

Pariz, 7. februarja. d. Iz Haaga poročajo, da se bo tudi jugoslovenska sladkorna industrija udeležila izvedbe Chadbournovega načrta za omejitev produkcije sladkorja in za razdelitev svetovnega trga: jugoslovenska udeležba bo znašala približno 15.000 ton sladkorja na leto.

Nj. V. kraljica na dobrodelni prireditvi

Beograd, 7. februarja p. V oficirskem domu je dobrodelno društvo »Srpska majka« organiziralo danes razprodajo raznih ženskih ročnih del in drugih predmetov. Čisti dobiček te prireditve je namenjen za podporo siromašnih slojev. Razstavo je posetila tudi Nj. Vel. kraljica v spremstvu kneginje Olge in dvorne dame gospe Lozanićeve. Nj. Vel. kraljica je sama pokupila več dragocenih darov in se je zelo pohvalno izrazila o organizaciji cele prireditve.

Zakon o brezplačni oddaji lesa iz državnih gozdov

Beograd, 7. februarja p. Odbor, ki je razpravljal o zakonskem načrtu o brezplačni oddaji lesa iz državnih gozdov, je danes dokončal svoje delo in izročil svoje poročilo Narodni skupščini. Odbor je predlagal nekatere izpremembe zakona, med drugim dodatek, da imajo pravico do brezplačne dobave lesa in drv iz državnih gozdov tudi delavci pod pogojem, da tega lesa, odnosno drv ne smejo prodajati dalje. Razen tega je odbor predlagal nekatere stilistične popravke. Minister za šume in rude je na te predloge pristal. Zakon bo prišel v razpravo na eni prvih prihodnjih sej Narodne skupščine.

Pravilnik o odstranjevanju peska iz plovnih rek

Beograd, 7. febr. AA. Prometni minister je predpisal pravilnik o odstranjevanju peska iz plovnih rek, po katerem je odstranjevanje peska in drugega materijala na plovnih rekah, in sicer iz rečnih strug, z otokov in bregov dovoljeno samo po poprejšnji dovolitvi prometnega ministrstva, odnosno uprave pomorskega in rečnega prometa. Uprava pomorskega in rečnega prometa da dovoljenje samo tedaj, če odstranjevanje materijala na plovnih rekah ne ovira plovbe. Za izdajanje dovoljenj lahko uprava pomorstva in rečnega prometa pooblasti tudi posamezna kapetanstva pristanišč. Državne, banovinske in občinske ustanove, ki žele odstranjevati materijal s plovnih rek za javne potrebe v lastni režiji svojih organov, se morajo obrniti za dovoljenje neposredno na upravo pomorstva in rečnega prometa. Zasebniki in ustanove, ki žele iz plovnih rek odstranjevati materijal za svoje potrebe ali pa za trgovske namene, kakor tudi kot podjetniki, se morajo obrniti za dovoljenje na upravo pomorstva in rečnega prometa preko pristojnega pristaniškega kapetanstva.

Pravilnik nadalje prinaša določila glede vlaganja prošenj za dovoljenja, ki morajo biti opremljene s taksnimi znamkami. Dovoljenje se izda samo za določeno mesto. Odstranjevanje materijala na plovnih rekah brez dovoljenja, ki ga predpisuje ta pravilnik, se mora takoj ukiniti, osebe in ustanove, ki bi to delale, pa se kaznujejo z globo do 300 Din in morajo plačati tudi predpisano takso. Če bi se s takim delom napravila škoda javnim interesom, odgovarja zanjo oseba, ki je to delo vršila.

Ta pravilnik velja za te plovne reke: Dunav, Tisa, Sava, Drava, Kulpa, Morava, Drina, Tamiš, Vel. strug, Bosut, Spačva in Studva.

Dovoljenja, izdana, preden je ta pravilnik stopil v veljavo, veljajo do poteka roka, ki ga daje dovoljenje.

Pravilnik stopi v veljavo, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Dopusti prometnega osobja

Beograd, 7. febr. AA. Prometno ministrstvo je glede na vprašanje, ali se sme dopust iz privatne potrebe s pravico do nagrade šteti kot upravičeni letni dopust, dalo tole pojasnilo:

Po čl. 178. zakona o državnem prometnem osobju se dnevničarjem lahko dovoli plačan dopust za privatne posle največ do 15 dni; ta dopust je v skladu z letnim dopustom reguliranega osobja. Beseda »lahko« se more razumeti tako, da dnevničar lahko prosi za dopust, vendar je izključna pravica železniške uprave, da mu ta dopust dovoli, v kolikor to služba dovoljuje, in v mejah z zakonom dovoljene maksimalne dobe.

Glede bolezenskega dopusta pride v poštev čl. 179. zakona o državnem prometnem osobju in se zato ne more šteti v plačan dopust.

To velja tudi za kontraktualne nameščence, le s to izpremembo, da se pri njih določi trajanje plačanega dopusta s pogodbo.

Z zakonom ni predpisan rok službe, po katerem sme dnevničar odnosno kontraktualni nameščenec izkoristiti dopust po členu 178. zakona o državnem prometnem osobju, temveč je prepuščeno železniški upravi, da ravna po svoji uvidevnosti in v interesu službe tudi v tem pogledu, tembolj, ker se s kontraktualnimi nameščenci delajo pogodbe navadno na leto dni in zato ni mogoče določiti točnega roka, po katerem se jim lahko dovoli dopust, dnevničarji pa so prav tako nastavljeni kot začasni nameščenci.

Pogreb najstarejšega novinarja

Beograd, 7. februarja p. Danes popoldne se je vršil pogreb pokojnega Stevana Čuršića, najstarejšega jugoslovenskega novinarja. V imenu Jugoslovenskega novinarskega udruženja se je poslovil od pokojnika urednik »Politike« g. Nikola Dragičević. Pogreba so se udeležili odlični predstavniki beograjske družbe.

Zaradi bolezni v smrt

Beograd, 7. februarja p. Pri svojih sorodnikih v Beogradu je izvršil davi samomor predsednik prvostopnega sodišča v Kavadaru Jevrem Ugrić. Boloval je že deli časa na srcu in se je prišel v Beograd zdravit. Ker pa si je domišljal, da je njegova bolezen neozdravljiva, je šel prostovoljno v smrt.

Ureditev agrarnih odnošajev v Južni Srbiji in Črni gori

Beograd, 7. februarja AA. Kmetijsko ministrstvo je izdelalo pravilnik, po katerem stopi v veljavo zakon o ureditvi agrarnih odnošajev v Južni Srbiji in Črni gori z dne 6. decembra 1931.

Zbor sreskega učiteljskega društva v Ormožu

se je vršilo v soboto ob lepi udeležbi. Poleg situacijskega poročila je bilo na dnevnem redu tudi predavanje tovariša Papsta o lutkovnem gledališču. Po predavanju je tovariš predstavil prisotnim svoje »delavce«, učence višjega razreda, ki pod njegovim vodstvom sami izdelujejo lutke. Zanimivo je bilo gledati otroke pri njih delu. Delo je bilo porazdeljeno kakor v pravcati tvornici: prvi je iz gline oblikoval glavo, drugi je rezljal roke in noge, tretji je vezal posamezne dele med seboj. Tudi oder in kulise so bile izdelane s sodelovanjem učencev, kar je dokaz modernega pedagoškega stremljenja tovarševega. Vršila sta se dva prizora neke lutkovne igre, ki so jo vodili učenci. Navdušenje in ploskanje prisotnih odraslih nam daje misliti s kakšno hvaležnostjo bi sprejeli nekaj takšnega naši malčki po drugih šolah. Upajmo, da se lutkovno gledališče čim bolj razširi in popularizira.

Poročilo o »Mladinski Matici« je podal tovariš Vadnjal. Po debati, ki je sledila, je bilo skoro soglasno mnenje, naj postane mladinski list »Naš rod« pravi šolski list, ki naj nadomesti šolske čitanke, kar bi bilo vsekako v interesu nove šole.

V počastitev spomina tovariša Potekarja, ki je bil dolgoletni član ormoškega društva, se je nabrala med članstvom lepa vsota v prid »Učiteljskemu domu« v Mariboru.

Večje poneverbe v finančnem ministrstvu

Nekaj podrobnosti.

Beograd, 7. februarja.

V finančnem ministrstvu so prišli na sled veliki poneverbi, o kateri prinaša današnja beograjska »Politika« nekaj podrobnosti:

Likvidatorja Dobrivoja Živkovića, ki je izvršil poneverbo, je aretiral preiskovalni sodnik in ga stavil pod preiskavo. Poneverbe je izvrševal Živković tako oprezno in premišljeno, da bi še lahko več let počenjal to, kakor je sam izjavil, če bi ga ne izdal tovariš, ki je bil posvečen v njegove manipulacije. Kot likvidator pokojnin je sam vršil obračune in izdajal blagajni v ministrstvu naloge za izplačevanje. Pri blagajni pa se obavlja izplačevanje pokojnin na dva načina: po čekovnem uradu v Poštni hranilnici in pri samih blagajni, odnosno pokojnine se redno izplačujejo preko čekov po Poštni hranilnici, če pa je kdo hotel, je mogel tudi osebno dobiti denar pri blagajni in je potem namestu podpisa na čeku dal priznanico blagajniku. Te manipulacije je zlorabljal Dobrivoje Živković in poneveril v malih vsotah skupno preko pol milijona dinarjev.

Živković je blagajniku vedno navedel, kako so ga kot uradnika v finančnem ministrstvu naprosili njegovi prijatelji, da prevzame namestu njih njihove pokojnine, češ da bo to on laže in hitreje opravil. Na priznanicah so v resnici bili podpisi, samo da ti podpisi niso izvirali od oseb, na katere so se nanašali, nego jih je ponaredil Živković ali kdo drugi. Večkrat je podpisala upravičence celo Živkovićeva služkinja.

Ko so Živkovića aretirali, so izvršili preiskavo v njegovem stanovanju, kjer je stanoval skupno s svojo sestrično Dragunо Živkovićevo. Našli so pri njem samo okrog 130.000 dinarjev. Živkovićevi sorodniki, ko so doznali, da je Dobrivoje zaradi poneverb v preiskovalnem zaporu, so zbrali okrog 100.000 dinarjev in jih izročili sodišču s prošnjo, da se Dobrivoje na to garancijo izpusti na svobodo. Seveda niso vedeli, da ta vsota še ne pokrije poneverjene.

Pri svojem prvem zaslišanju je Živković na vprašanje, zakaj je poneveril državni denar, odgovoril, da je bila njegova mati bolna in da je zanjo moral poravnati velike stroške za zdravljenje. V to svrho da mu njegova plača kot pripravnika ni zadostovala. Ko so mu rekli, da bi se lahko zadovoljil tudi kar s 50.000 dinarji, je odvrnil, da so pač vsi ljudje podvrženi strastem. »Ko sem že enkrat začel,« je izjavil Dobrivoje, »nisem imel več moči, da bi prenehal. Videl sem, da ni nihče ničesar opazil.«

Preiskava je dognala, da je bila Živkovićeva mati res bolna, a da njeno zdravljenje ni zahtevalo baš mnogo izdatkov. Pač pa je mladi pripravnik potrošil mnogo denarja za luksuz in zabave. Ko so ga njegovi znanci izpraševali, odkod mu toliko denarja, se je Živković pohvalil, da ga podpira neki bogat sorodnik, ki se je iz Črne gore izselil v Ameriko.

Preiskava se je v teku sobote razširila tudi na Živkovićeve soudeležence, za katerimi so izdane tiralice. Kakor se sodi, se nahajajo vsi sokrivci še v domačih mejah. Ve se, da se nahajata med soudeleženci dve dekleti, katerih eno je Živkovićeva oddaljena sorodnica. Njuno pomoč je plačal Živković precej drago.

Organizacija telesne vzgoje na Poljskem

Varšava, 7. febr. AA. Na pobudo maršala Pilsudskega se je z uredbo ministrskega sveta z dne 28. januarja 1927 ustanovil državni institut za telesno vzgojo in vojaški pouk. V delokrog tega instituta pridejo vsa vprašanja, ki so kakorkoli v zvezi z telesno vzgojo in vojaškim poukom. Razen tega instituta se je ustanovil tudi znanstveni svet za telesno vzgojo. V tem svetu so zastopniki zunanjega ministrstva, notranjega in prsovetnega ministrstva, notranjega in prosvetnega ministrstva, znanstveniki in znani sportniki. Ta svet vodi maršal Pilsudski.

Pod protektoratom navedenih ustanov se je ustanovil v okolici Varšave centralni zavod, ki ima nalogo izučiti specijaliste, instruktorje in učitelje telesne kulture in vzgoje. Predavanja v tem zavodu bodo trajala dve leti. Nato dobe učenci diplomo, na podlagi katere bodo lahko postali učitelji v nižjih razredih srednjih šol ali pa instruktorji za telesno vzgojo v drugih prosvetnih ustanovah.

Spominjajte se slepih!

ŽENA V SODOBNEM SVETU

Kriza družine

IV.

Ko je naraščalo bogastvo v rokah posameznikov, je postal monogamen zakon ekonomska in geneonomska potreba: mož si je hotel zasigurati legitimne dediče svojega premoženja. Tem zahtevam je ustrezalo krščanstvo v polni meri s tem, da je prepovedalo poligamijo in zabranilo ločitev zakona. Vendar se je pa zakonska zvestoba zahtevala samo od žene in se njeno stališče ni prav nič izboljšalo v praktičnem življenju. O nizkem in ponižajočem ženinem stališču nam najbolje pričajo izreki sv. Pavla in cerkvenih očetov (n. pr. ženske so peklenska vrata in vir vsega zla itd.) in poznejših cerkvenih dostojanstvenikov, ki so na nekem koncilu celo razpravljali o tem, ali ima tudi ženska neumrjočo dušo. Pozneje je postal zakon cerkvena institucija in od l. 1563. je veljala vsaka zakonska zveza brez cerkvenega blagoslova kot konkubinat in je bila torej neveljavna. Družina je imela strogo patrijarhalno obliko. Skozi ves srednji vek je zavzemala očetova avtoriteta nečuvene dimenzije, istotako pa tudi moževa oblast nad ženo. Žena ni smela razpolagati z lastnim premoženjem, ničesar ni smela ukreniti brez moževega dovoljenja.

Vobče pa je bila srednjeveška družina trdna in neomajna socialna edinica; ta skupnost je bila utemeljena predvsem v gospodarski potrebi: družina je bila tudi v srednjem veku produkcijsko središče najnujnejših potrebščin za življenje. Torej je bil zakon predvsem gospodarska institucija, kar je tudi ostal, dokler se žena ni začela gospodarsko osamosvajati, primorana v to zaradi gospodarskega napredka.

O kaki etični bazi pri večini srednjeveških zakonov ne more biti govora. Kako je sodila tedanja družba o zakonu, nam priča izjava grofice Champagne (1174): »Po posvetovanju z nešteto ženami in po temeljitem razmišljanju sem prišla do zaključka, da je ljubezen v zakonu nemogoča, kajti dva, ki se ljubita, se prostovoljno dajeta drug drugemu, dočim sta zakonca v to prisiljena zaradi dolžnosti, ki ju veže.« Vsa lepa romantična ljubezen srednjeveških vitezov ni veljala zakonski ženi, temveč ljubici.

Z razvojem kapitalističnega gospodarstva je bila odtegnjena družini druga gospodarska funkcija za drugo. Z obrati, ki so nastali z uvedbo stroja, ni mogla tekmovati domača obrt. Tako je postopno izgubljala družina svoj pomen kot gospodarska zajednica. Ženin delokrog v družini se je čedalje bolj krčil. Kapitalistični gospodarski sistem je pognal ženo nižjih plasti v tovarne in delavnice, ženo višjih in delno tudi srednjih plasti pa v brezdelje. Toda zaradi napredka kapitalistične gospodarske organizacije, katere »blagoslov« za človeštvo je v tem, da združuje čedalje več bogastva v rokah maloštevilnih posameznikov, dočim proletarizira najširše plasti, je morala tudi meščanska žena za zaslužkom. S tem trenutkom se pričenja tako zvana ženska emancipacija, osamosvojitev žene, osnovana na gospodarski neodvisnosti od premoženja staršev in od moževega zaslužka.

Ženska emancipacija ima v svojem bistvu za vse kulturno življenje človeštva tako dalekosežne posledice, da jo moremo smatrati kot pričetek nove dobe v kulturnem življenju.

Če premotrimo posledice, ki jih prinaša gospodarska osamosvojitev žene v sožitje ljudi, vidimo, da morajo te posledice vplivati zlasti na družino, ki je kakor vse drugo podvržena izpremembam.

Gospodarska samostojnost prinaša ženi tudi osebno svobodo in s tem enakopravnost spolov, kar bo postopno povzročilo omajanje in padec moške nadvlade. Ker je bil mož doslej edini, ki je vzdrževal družino in tudi ženo, je bila žena od njega odvisna in se je morala v vsem pokoriti njegovi volji. Žena je bila doslej pravno izročena samovolji moža v taki meri, da se ta odvisnost nikakor ne more spraviti v sklad s človeškim dostojanstvom odrasle osebe. Nekateri so zaradi tega stavili reformni predlog, na podlagi katerega naj bi se zakonito določila vsota ki bi jo moral mož plačevati ženi za njeno gospodinjsko delo (Marijana Weber, prof. Forel). Toda ta reforma bi pomenila odvrnitev ali pa vsaj zavlačevanje ženske diferencijacije, ki edina more prinesti ženi svobodo. Pri današnjih razmerah bi bilo pa to tudi nemogoče, ker je mnogo mož, katerih plača ne zadostuje niti za preživljanje družine, kaj šele za to, da bi plačevali še ženino delo v gospodinjstvu.

Gospodarska osamosvojitev prinaša ženi tudi duhovno in socialno emancipacijo in s to v zvezi izpremembo naziranja o morali in zakonu, kar je važno za razumevanje današnje zakonske, oziroma družinske krize. Ženo pretekle in polpretekle dobe so vzgajali v prepričanju, da je dolžna svoji »poštenosti«, svoji »ženskosti«, da je v vseh spolnih zadevah čim bolj nevedna in nepoučena. Privzgojili so ji mnenje, da se ženska bitnost protivi spolnemu občevanju ter da je za ženo edino spodobno, če je v tem pogledu njeno obnašanje čim bolj pasivno. Ženska frigidnost je veljala kot čednost.

Toda današnje prevrednotenje mnogočesa dosedaj veljavnega je prineslo temeljit prevrat tudi v naziranju v seksualni morali, in ta prevrat se ni omejil samo na eno državo in en razred temveč se je raztegnil na vse države in na vse ljudske plasti.

Kakor omenjeno, sta veljala v srednjem veku in še dalje do diferencijacije žene ljubezen in zakon običajno kot nekaj nezdružljivega, kajti zakon je bil za posameznika predvsem ekonomska zajednica, za državo pa naprava za vzdrževanje rase, odnosno potomstva. Dokler sta stali ti dve komponenti v ospredju, je pomenjala zakonska zveza relativno enostavno razmerje z določno opredeljenimi dolžnostmi in pravicami. Z gospodarsko osamosvojitvijo žene pa je zakon izgubil svoj ekonomski značaj, z ženinim duhovnim podvigom je dobil novo etično bazo: postal je harmonična zveza dveh enakovrednih partnerjev, pri katerih je prvi pogoj za združitev medsebojna ljubezen. O temeljiti izpremembi etičnega vrednotenja nam pričajo naslednje besede Ellen Keyeve. »Ljubezen je nravna tudi brez zakona, toda zakon je nenraven brez ljubezni.« S temi besedami označuje Ellen Keyeva ljubezen kot edino etično bazo za zakonsko in za vsako spolno zvezo vobče.

Razvrednotenje dela

Naša kultura je doslej zaznamovala le moža v tem smislu, da je postal za njega sozvok »delo in radost« in »delo in sreča« nezdružljiv pojem. Delo, ki ga mora izvrševati, da služi denar, je za njega neizbežno: v kateremkoli obratu zavzema mesto, ki zahteva od njega izpolnjevanje katerihkoli funkcij, ki mu ničesar ne pomenijo, ki jih mora izvrševati, ne oziraje se na svoje interese in osebne zmožnosti, da se more preživljati. Zaveda se, da nima možnosti, da bi si po svojem nagnjenju izbral poklic, ki bi ga izvrševal s tistim notranjim prepričanjem in tisto prizadevnostjo, ki zahteva vse sile celega človeka. Tako pa spozna le del celotnega obrata, v katerem je zaposlen. Samo tam naj se izkaže, drugače postane nadležen in moti sistem. Le kdor ima protekcijo ali kapital — a kako mala peščica ljudi ima na razpolago eno ali drugo — se lahko udejstvuje po svojem nagnjenju.

Doslej je bila torej predpravica moža, da je trpel zaradi razkola med »zaslužkom in človečnostjo«, medtem ko je od žene odvrnil to dilemo nimbus, s katerim je ozarjala svoje delo v gospodinjstvu in iz katerega je črpala svojo važnost in neutrpljivost. Današnja žena pa, ki se poklicno udejstvuje ali pa je navezana na urejevanje gospodinjstva, ni v ničemer več na boljšem od moža; tudi v njej sta zasebni in poklicni človek včasi tako močno ločena, da živi vsak od njiju svoje posebno življenje. Zato hrepeni gospodinja po drugem udejstvovanju ki bi jo notranje povsem izpolnilo, poklicna žena pa se nadeja, da se bo v zakonu, od katerega so dekleta prejšnjih časov pričakovala spoznanje doslej jim nepristopnega »življenja«, vendarle oprostila nadležnega in mehaničnega dela, katero je morala izvrševati.

Sicer ostane zdravnica tudi poslej rada zdravnica, na socialnem polju delujoča žena ostane tudi v zakonu zvesta svojemu poklicu, tudi učiteljica ostane v svojem delokrogu, prav tako šivilja, prodajalka, direktorica — sploh vsaka žena, ki ima kakršnokoli samostojno, tvorno delo. Stenotipistka, kontoristka, delavka pa rada opusti svoje delo, čim prej, tem bolje, ker ji njeno delo ne da občutka ustvarjajočega človeka, temveč sestavnega dela stroja, ki ga vedno naprej rabijo in obrabijo. Zato misli taka žena, da bo z delovanjem v lastnem domu, torej zase in za svoje, ustvarila vrednote, ki jih močno nadcenjuje glede na razočaranje v poklicnem delu.

Pod vladajočim gospodarskim sistemom mora neštevilno ljudi robotati in delati, ne da bi čutili veselje ob svojem delu, ker so privezani na delo kot galerski sužnji na vesla, brez nade na osvoboditev. Delo pa, izvrševano brez veselja in zanimanja, je brez vrednosti — z izjemo opravil, ki so neposredno odvisna od stroja, katerih ritem je določen po stroju — ker je gospodarsko neracionalno, ker vanj človek ne zlije vseh sil, ne rabi zanj celega človeka, razen tega pa je neetično, ker zatira osebnost tistega, ki ga izvršuje.

To pojmovanje je velika obtožba proti naši kulturi, tem bolj tehtna, ker v današnjih razmerah ni misliti na izboljšanje.

SOKOLI! DOPISUJTE SAMO NA SOKOLSKEM PISEMSKEM PAPIRJU!

Kaj je pacifizem

V zapuščini Berthe von Suttnerjeve, hrabre prvoboriteljice za mir, ki je zlasti znana po svoji knjigi »Dol z orožjem«, se je nahajal tudi manuskript, ki ga posnemamo iz »Frankfurter Zeitung«. Suttnerjeva ni doživela zmage svojih idej. Tudi svetovne vojne ni doživela; umrla je 21. julija 1914. Članek, ki govori tudi o zmedah na Balkanu, je nastal najbrž l. 1914. Žal, delo Berthe von Suttnerjeve ni izgubilo aktualnosti, zato ga prinašamo ob priliki razorožitvene konference.

Često slišimo ali čitamo stavek: »Sem sicer za mir, toda nisem nikak pacifist!« Kdor govori tako si predstavlja pod pacifizmom posamezno metodo boja za mir, ki se mu vidi nezadostna ali pa misli na neko vrsto ljudi, ki so na mirovnih kongresih vzbujali neljubo pozornost. Pacifizem pa je skupen pojem, ki obsega vse različne metode in vse različne bojevnike, ki strme za istim končnim ciljem: za odpravo vojne. Kdor hoče vojno le odgoditi, omejiti ali omiliti, pri tem pa želi, da bi vojna kot legalna institucija ostala ohranjena, in je prepričan o njeni končni neizbežnosti, tisti seveda ni pacifist.

Splošno imajo ljudje o mirovnem gibanju povsem napačne pojme in so le nezadostno poučeni o razvoju in že doseženih rezultatih. V teku zadnjih desetletij se je to gibanje poglobilo v znanost in tako se vidi kar smešno ako ljudje, ki v to nimajo vpogleda, sodijo in obsodijo reč. Vsakdo se čuti upravičenega, da izreka svoje mnenje o tem ogromnem vprašanju, ko se vendar ne bi nikdo, ki ni študiral astronomije, drznil pojasnjevati gibanje planetov ali pa napraviti načrt z predor, če ni inženjer.

Beseda »mir« sama je povod za mnoge nesporazume, ker večini pomeni ta beseda deloma stanje med dvema vojnama, deloma neko mišljenje, mehak, ovčje krotak značaj. Mir, kakor ga imamo v mislih mi, je vse nekaj drugega. To je stanje meddržavne zakonitosti dosedaj nedoseženo, za katero pa zaupljivo stremimo. Isto stanje, ki že obstoja v urejenih državah in ki se poraja z rastoče kulturo, z naraščajočim prometom, z množečimi se skupnimi interesi tako rekoč samo od sebe v razvoju človeške družbe, katerega pa so pacifisti odkrili prej kakor drugi in katerega izkušajo pospešiti.

Znaten začetek mednarodnega zakonitega občevanja, mednarodnega sodelovanja je že tu: haaško razsodišče, ki se lahko razvije v stalno sodišče, mednarodna zveza, ki se utegne razviti v svetovni parlament, solidarnost socialnih demokratov vseh dežel v boju proti vojni, ki odločno speši do bratstva vseh narodov — vse to in še mnogo drugega predstavlja mejnike na poti do cilja. V teh znamenjih se javlja počasi napredujoče novo, ki seveda vzbuja manj pozornosti kakor pojavi globoko ukoreninjenega starega.

Pravkar je divjala na Balkanu strašna vojna in Evropa je za las ušla svetovnemu požaru. Val šovinizma se je dvignil in hujskajoči tostran in onstran Vogezov se trudijo, da bi podnetili francosko-nemško vojno. Finančni interesi, ki so zvezani z vojno industrijo (tako za tovarnarje kakor za delničarje), so važen činitelj v kampanji nezaupanja, ki vodi do nadaljnjega in prekomernega oboroževanja. Oboroževalna mrzlica, ki trese Evropo, je narasla do stopnje, ki se ne more imenovati drugače kakor množestvena blaznost, ki vodi, če se bo razvijala dalje, do občega gospodarskega poloma. Vse to so glasni in daleč vidni pojavi sistema, ki ga pacifizem izpodbija. V tej tekmi v oboroževanju ni možen kakršenkoli ugoden rezultat: le propast ali vojna. In tudi tej bi sledila v najkrajšem času ekonomska propast vseh soudeležencev in neudeležencev. Videli smo, kako je že sama vojna pripravljenost na avstrijskih mejah za časa zadnjih zmed na Balkanu gospodarsko uničila neštevilno rodbin in trgovcev. In z grozo smo videli, kakšne ekscese gorja in grozovitosti so morale utrpeti dežele na Balkanu v pravkar končani vojni. Ne samo v pacifistih, temveč v večini sodobništva je vzbudil ta bojni pohod globoko grozo. Militaristično usmerjeni pa so seveda črpali iz njega nove nauke kako voditi bodočo vojno. Posebej izkušajo iz dejstva, da so v neposredni preteklosti nastale take vojne, izvajati dokaz, da je vsako pacifistično delo zaman.

Toda pacifisti se ne puste begati z napačnim zaključkom, da je pobijanje zla brez pomena in brez nade na uspeh in nadaljujejo z vnemo svoje delo: zbirajo se na kongresih, otvorijo palačo miru v Haagu, organizirajo nemško-francosko zbližanje, podpirajo avstrijsko-rusko antanto, prisluškujejo predlogom ameriškega državnega tajnika Bryana glede na mednarodne preiskovalne komisije, bavijo se z narodnopravnimi in statističnimi študijami, tvorijo nova društva, predajajo vladam načrte in prošnje za mir, predavajo na potovanjih, zbirajo se v vedno širših krogih, prodirajo v učiteljstvo, v duhovništvo, v trgovski svet, v publicistiko, v literaturo.

Od vseh uporabljenih metod za vzpostavitev mednarodnega mirovnega stanja naj nobena ne velja za edino. Nobena naj druge ne omalovažuje ali celo izkuša izločiti, zakaj tako široko svetovno zadevo pospešujejo vse razpoložljive sile.

Če mislijo narodnopravni znanstveniki-pacifisti, da lahko z omalovaževanjem gledajo na mirovne apostole, ker oni — juristi in učenjaki — ne operirajo s sentimentalnimi, temveč z znanstvenimi sredstvi, tedaj pozabljajo da je podlaga za sklepanje pogodb in postavljanje zakonov potrebna volja, ki ne bo kršila pogodb in bo zakone upoštevala. Napisana morala mora temeljiti na čustveni morali. Javno vest je treba zbuditi. Mnoga pota vodijo v Rim, toda hoteti moraš, ker šele tedaj se boš podal na pot.

Linčanje v Ameriki

Od leta 1889 so v Zedinjenih državah linčali 3639 črncev. Na leto odpade povprečno 115 žrtev. V zadnjih šestih letih se je ta sramotni postopek belega plemena nekoliko ublažil. Justifikacije so se skrčile na 16 primerov letno.

Sokolske cigarete

Češkoslovaška tobačna režija pripravlja za letošnji sokolski kongres v Pragi posebne cigarete. Kadilcem bo znamka »IX. Slet« na razpolago v dveh vrstah. Prve sokolske cigarete pridejo v promet že meseca marca.

Edina slovenska tedenska revija »Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

MALI OGLASI

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Pisarniško moč izvežbano, zmožno nemškega jezika, sprejmem takoj. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Takoj 3«. 3628-1

Pekov. vajenca sprejmem takoj pod zelo ugodnimi pogoji. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3872-1

Vajenca sprejmem v trgovino mešanega blaga. Lastnoročno pisane ponudbe na naslov: Franjo Cerne, Radeče. 3707-1

Služkinjo zdravo, čisto in hitro, z letnimi spričevali, sprejmem za vsa gospodinjska dela v vili v Cootovi ulici 16 — Ljubljana. 3914-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Boljša mladenka poštena, išče nameščenja začetne natakarice. Nastopi takoj. Ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod »Dobra služba«. 3983-2

Vrtnar za cvetlice in vrtno zelenjad, z večletnim spričevalom, išče stalno službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3556-2

Deklica 19 let stara, pridna in poštena, Primorka brez staršev, vajena hišnih del in nekoliko kuhe, išče službe. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3807-2

Dekle pridno in pošteno, vajeno vseh gospodinjskih del, išče službo pri boljši družini — tudi izven Ljubljane. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 3911-2

Prodajalka za trgovino z mešanim blagom, želi mesto na deželi ali v mestu z vso oskrbo, eventuelno bi tudi pomagala v gospodinjstvu. Nastop takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Vestna in poštena«. 3855-2

Mladenka 17 letne starosti išče službe v boljši restavraciji kot vajenka, ki je že malo izurjena v tej stroki. Ponudbe pod šifro »Poštena in marljiva« na ogl. oddelek »Jutra«. 3622-2

Dekle pridne in pošteno, z daljšimi spričevali, išče mesto hišne ali pomočnice v gospodinjstvu. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Trbovljah pod šifro »Vestna« 3970-2

Dekle staro 21 let, ... v kakšen hotel v Varaždin ali Split, kjer bi se izučila v kuhi. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra« v Ljubljani 3545-2

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

ČAMERNIKOVA šoferska šola Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblastveno koncesijonirana. Prospekt 15 zastonj — pošite ponj! Učence sprejema vsak čas. 251

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifre 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Kamgarn angleški, češki in nemški, po zelo nizkih cenah v trgovini O. Šlibar, Ljubljana Stari trg 21. 115-6

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Lepo posestvo z vodno žago na turbino, oddam v bogatem gozdnem okolišu. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »660«. 3636-17

Pekarno dobro idočo, z velikim okolišem, s stanovanjem vred odda v najem Nemec Janez, Murska Sobota, Prekmurje. 3813-17

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Stanovanje dveh sob, kuhinje, z vsemi pritiklinami v podpritličju oddam s 1. majem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3682-21

Lepo stanovanje 4 sob, snažno in suho, v mirni legi, oddam stranki odraslih oseb. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 3721-21

Stanovanje parketirane sobe in kuhinje, z elektriko oddam s 1. marcem. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 3691-21

Stanovanje enosobno oddam s 1. marcem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 3948-21

Stanovanje s 6 sobami in vsemi pritiklinami oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2796-21

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Gostilno in trgovino tepo, v bližini mesta na prometnem kraju prodam ali dam v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3790-19

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Trgovsko hišo v mestu na Gorenjskem prodam. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra naložitev kapitala« 3654-20

Parcela ob Dunajski cesti naprodaj. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Nizka cena«. 3883-20

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Sobo s posebnim vhodom v bližini univerze oddam eni ali dvema gospodičnama. Eventuelno z oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3833-23

Opremljeno sobo na Taboru oddam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 3697-23

Prazno sobo solnčno, posebnim vhodom, takoj oddam v centru. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 3840-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Sobico išče gdčna za takoj ali 15. t. m. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Mirna in snažna«. 3867-23a

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Telefon 2059

PREMOG suha drva

Pogačnik, Bohoričeva štev. 5.

Čevlji na obroke od Din 149

Tempo

Salendrova ulica 6 (na kraju Gosposke ulice)

Če nas ne obiščete zahtevajte potnika!

Naša reklama — naša poštena beseda! peer

Din 125

1 m³ zdravih bukovih drv prima kakovosti nudi Vepič, Sv. Jerneja cesta 25 — telefon 2708. 3739-15

Med

vseh vrst, zajamčeno pristen nudi Društvena čebelarna v Ljubljani, Večnja kova 4, pri evangeljski cerkvi. Glavna zaloga vseh čebelarskih potrebščin in pristnih satnic. Cene brez konkurence. 3272-6

za la trb. premog, suha drva ali koks kličite tel. 2056 oz. naročite v Wolfovi 1 pri Dom. Čebin

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozičkov, tricikli, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška cesta št. 4. Ceniki franko.

Oglasi v „Jutru“ imajo siguren uspeh!

KLIŠEJE

V
CINK
BAKER
ELEKTRON
MEDENINO
FOTO - LITO
IZVRŠUJE

★

JUGOGRAFIKA

LJUBLJANA :: SV. PETRA NASIP 23

Občina Ljubljana
Mest. pogreb. zavod

Vsemogočni je rešil hudega trpljenja po prejemu tolažil sv. vere gospodično

Gerkman Emilijo

učiteljico v pokoju

Pogreb blage pokojnice bo v ponedeljek, dne 8. februarja 1932 ob 4. uri popoldne iz Jožefišča, Poljanska cesta št. 16, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 7. februarja 1932.

Žalujoči

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopju)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe - deposits itd. itd. itd.

Brzojavke: Kredit, Ljubljana. — Telefon št. 2040, 2457, 2548. Interurban 2706, 2806

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.